

***INSTITUT RAČUNOVOĐA IREVIZORA CRNE GORE
PODGORICA***

AD „LUKA BAR“ BAR

***IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH ISKAZA
ZA PERIOD 01.01.2008. GOD. DO 31.12.2008.GOD.***

PODGORICA, april 2009 godine

**INSTITUT RAČUNOVOĐA I REVIZORA
CRNE GORE**

Shodno odredbama Člana 13 stav 4 tačka 1, tačka 2 i tačka 3, a u vezi člana 3 stav 2 „Zakona o računovodstvu i reviziji“ („Sl.list RCG“ br. 69/05 i Sl. list CG 80/08) i odredbama Člana 47 stav 1 i stav 8 „Zakona o privrednim društvima“ („Sl.list RCG“ br.6/02) dajemo sledeću

IZJAVU

U periodu do izdavanja Izveštaja o izvršenoj reviziji nikada nijesmo bili, osnivači niti ulagači sredstava - vlasnici akcija kod naručioca ove revizije - AD „Luka Bar“ Bar.

U periodu do izdavanja Izveštaja o izvršenoj reviziji nikada nijesmo obavljali računovodstvene poslove za naručioca revizije AD „Luka Bar“ Bar.

Nijesmo ni u kakvom rodbinskom odnosu sa bilo kim iz rukovodstva naručioca revizije AD „Luka Bar“ Bar.

Ne postoje ni bilo koji drugi limitirajući faktori, definisani profesionalnim Kodeksom etike za angažovanje u reviziji finansijskih iskaza i izdavanje Izveštaja o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza AD „Luka Bar“ Bar za izveštajni period 01.01. 2008. godine do 31.12.2008. godine u momentu izdavanja Izveštaja .

Podgorica, april 2009.god.

**INSTITUT RAČUNOVOĐA I REVIZORA
CRNE GORE**

Ovlašćeni Revizor:

Doc. dr. Todorović Zoran

„RACIO-MONT“ DOO KOLAŠIN

Ovlašćeni Revizor:

Rakočević Predrag dipl.ecc.

AD „Luka Bar“ Bar

Br:.....

Bar.....2009 godine.

Predmet: izjava revizoru

Ugovorom o vršenju revizije finansijskih iskaza kompanije AD „Luka Bar“ Bar za period 01.01.2008. godine do 31. 12.2008.godine utvrđena je obaveza naručioca revizije da revizoru u pismenoj formi potvrdi date izjave koje je revizor zahtijevao u postupku revizije.

Shodno prednjem potvrđujemo date izjave na zahtjev ovlašćenog revizora Todorović Zorana (INSTITUT RAČUNOVOĐA I REVIZOR CG PODGORICA) i ovlašćenog revizora Rakočević Predraga iz Kolašina („RACIO-MONT“ DOO Kolašin):

- 1) Svjesno prihvatamo odgovornost za finansijske iskaze sastavljene i objavljene za izvještajni period 01.01.2008. godine do 31. 12.2008. godine koji su bili predmet revizije,
- 2) Sve poslovne transakcije u izvještajnom periodu su dokumentovane, odnosno za svaku poslovnu transakciju formirana je odgovarajuća dokumentacija, odnosno ne postoje poslovne transakcije za koje nije formirana odgovarajuća dokumentacija,
- 3) Sva poslovna dokumentacija za izvještajni period je registrovana u računovodstvu naručioca revizije,
- 4) Rukovodstvo i lica koja imaju značajnu ulogu u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, ili lica koja mogu imati materijalno značajan uticaj na računovodstvene izvještaje, nijesu bila uključena u nezakonite radnje u pripremanju i objavljivanju finansijskih iskaza koji su bili predmet revizije:
- 5) Revizoru smo u postupku revizije stavili na raspolaganje sve poslovne evidencije i potkrepljujuću dokumentaciju i sve zapisnike inspeksijskih organa i organa upravljanja,
- 6) U računovodstvenim izvještajima nema materijalno značajnih pogrešnih iskazivanja ili propusta;
- 7) Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima zakonodavnih i izvršnih organa koji bi, u slučaju njihovog nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na računovodstvene izvještaje;
- 8) Ne planiramo da napustimo sadašnju osnovnu djelatnost.

RUKOVODILAC RAČUNOVODSTVA:

.....

DIREKTOR:

.....

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvršili smo reviziju finansijskih iskaza preduzeća AD „Luka Bar“ Bar - Bilans stanja na dan 31.12.2008 godine, Bilans uspjeha za period 1.1.2008-31.12.2008 godine, bilans novčanih tokova za period 1.1.2008 do 31.12.2008 godine i iskaza o promjenama na kapitalu za period završen na dan 31.12.2008. Za ove finansijske iskaze odgovorna je uprava preduzeća AD „Luka Bar“ Bar. Odgovornost je naša da izrazimo adekvatno mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili .

Reviziju smo izvršili u skladu sa okvirom za vršenje revizije koji čine Međunarodni standardi revizije (ISA) i nacionalno zakonodavstvo. Međunarodni standardi revizije nalažu da se revizija planira i izvrši na način koji omogućava da sa visokim stepenom uvjerenja, uvjeravanje u razumnoj mjeri, revizor uvjeri da finansijski iskazi koji su bili predmet revizije ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija obuhvata ispitivanje dokaza, na bazi provjere odabranih uzoraka, na osnovu čega su potvrđena objelodanjivanja informacija u finansijskim iskazima koji su bili predmet revizije. Revizija podrazumijeva i ocjenu primijenjenih principa, procjena menadžmenta, sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza. Smatramo da revizija koju smo izvršili obezbeđuje pouzdanu bazu informacija, saznanja i ocjena o finansijskim iskazima koji su bili predmet revizije za dato mišljenje.

Finansijski iskazi su urađeni u skladu sa važećim okvirom za sastavljanje, objelodanjivanje i prezentaciju finansijskih iskaza u CG, Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje (IFRS) kao i u skladu sa zakonskom regulativom kojim se uređuje poslovanje iz ove oblasti.

1. Izvršili smo provjeru stanja pozicije potraživanja slanjem konfirmacija .Od poslatic konfirmacija potvrđeno nam je potraživanje ispod 50% ukupnog potraživanja, tako da se nijesmo mogli uvjeriti na ovaj način da li su potraživanja realno iskazana, a alternativnim metodama se nijesmo mogli uvjeriti u realnost iskazanih potraživanja.

Osim efekata značajnosti razmotrenih u tački 1 finansijski izvještaji preduzeća AD „Luka Bar“ Bar predstavljaju objektivni i fer prikaz stanja sredstava i izvora sredstava, rezultata poslovanja , novčanih tokova kao i stanja kapitala na dan 31.12.2008. godine .

PODGORICA, april 2009 godine

OVLAŠĆENI REVIZOR :
Rakočević Predrag, dipl. ecc

INSTITUT RAČUNOVOĐA I REVIZIORA
CRNE GORE PODGORICA

OVLAŠĆENI REVIZOR :
Doc. Dr. Todorović Zoran

DIREKTOR :
Šćekić Rade dipl. oec.

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

We have audited the statements of financial enterprises Shares of capital, Luka Bar "Bar - Balance Sheet as at the date of 31.12.2008 year, the income statement for the period 1.1.2008-31.12.2008 The balance of cash flows for the period 1.1.2008 to 31.12. 2008 and the statements of changes in equity for the period ended on the date 31.12.2008.

For these financial statements is responsible enterprises Shares of capital Administration, Port Bar "Bar. Our responsibility is to express an opinion on the proper basis of the audit we performed. Audit was performed in accordance with the framework for the audit, which consists of International Standards on Auditing (ISA) and national legislation. International audit standards require that the audit is planned and executed in a manner that enables the high degree of persuasion, persuasion reasonably convince the auditor that the financial statements that were audited are free of material misstatement.

An audit includes examination of evidence, based on checks of selected samples, based on which are confirmed disclosure of information in financial statements that were audited. An audit also includes assessing the principles, evaluation of management, the preparation and presentation of financial statements. We believe that our audit provides a reliable base of information, knowledge and evaluation of financial statements that were audited for the given opinion. The financial statements have been made in accordance with the applicable framework for the drafting, presentation and disclosure of financial testimony in the CG, the International Standards for Financial Reporting (IFRS) as well as in accordance with legal regulations regulating the business in this field.

1.Performed the audit and we check the position by sending a confirmation of claims. Since sent confirmation confirmed our claim below 50% of total receivables, so that did not have to convince this way whether the claims realistically presented, and alternative methods are not able to believe the reality of stated claims.

Apart from the effects of significance in paragraph 1 the financial statements of enterprises Shares of capital, Luka Bar "Bar are objective and fair view of state assets and resources, results of operations, cash flows, as well as the state capital at the date of 31.12.2008. year.

PODGORICA, april 2009 years

INSTITUTE ACCOUNTANTS AND
AUDITORS OF THE MONTENEGRO

Rakočevich Predrag B. Sc. Ecc
Certified public auditor

Executive director
Ščekich Rade B. Sc. Econ.

Doc Dr. Zoran Todorovich
Certified public auditor

AD „Luka Bar“ Bar
 Bilans uspjeha za period 1.1.2008-31.12.2008 godine

Red.br.	Pozicija	Napomena	Tekuća Godina	Prethodna godina
1.	Prihod		18.896.608	22.132.507
2.	Ostali poslovni dobiti		2.962.552	654.182
3.	Izvršen i kapitalizovan rad od strane preduzeća za sopstvene svrhe		-	
4.	Promjene na zalihama gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje		-	
5.	Utrošene sirovine u toku perioda (Za trgovačka preduzeća Kupljena roba i potrošni mat. u toku per.)		(2.492.736)	(5.018.715)
6.	Troškovi zaposlenih		(14.100.198)	(12.719.605)
7.	Amortizacija		(5.741.352)	(2.747.498)
8.	Umanjenje vrijednosti nekretnina Postrojenja i opreme			
9.	Ostali poslovni rashodi		(3.330.824)	(1.938.349)
	Profit od poslovnih aktivnosti		(3.805.950)	353.522
10.	Neto finansijski trošak		271.579	(243.395)
11.	Dobitak od pridruženih preduzeća		-	
12.	Porez na dobitak		-	
13.	Neto dobitak/gubitak od diskontinuiranog p			
	Neto profit/gubitak za obračunski period		(3.534.371)	110.127
	Pripada			
	Vlasnicima kapitala matičnog pravnog l.			
	Manjinski interes			

Bilans stanja na dan 31.12.2008 godine

Red.br.	Pozicija	Napomena	Tekuća Godina	Prethodna Godina
AKTIVA				
Stalna imovina			135.705.789	90.717.656
1.	Neplaćeni upisani kapital		-	
2.	Nematerijalna imovina		237.123	21.711.348
3.	Nekretnine postrojenja i oprema		126.961.750	60.398.270
4.	Stalna imovina namijenjena prodaji			
5.	Dugoročna potraživanja			
6.	Dugoročni finansijski plasmani		8.417.556	8.608.038
7.	Odloženi porezi		89.360	
Obrtna imovina			8.335.261	9.125.357
8.	Zalihe		970.231	963.097
9.	Potraživanja od kupaca		6.921.936	7.434.048
10.	Kratkoročni finansijski plasmani		133	
11.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti		438.680	599.584
12.	Unaprijed plaćeni troškovi			3.495
13.	Obračunati a nenaplaćeni prihodi		4.281	
14.	Ostala obrtna imovina			
Ukupna aktiva			144.041.050	99.843.013
PASIVA				
Kapital i rezerve			136.662.092	91.579.001
15.	Upisani kapital		133.958.144	133.958.144
16.	Emisiona premija			
17.	Revalorizaciona rezerva		2.214.440	30.727.150
18.	Ostale rezerve		1.004.274	1.012.672
19.	Neraspoređeni dobitak/gubitak		(514.766)	(74.118.965)
20.	Manjinski interesi			
Dugoročne obaveze			740.318	1.511.535
21.	Dugoročne obaveze		505.407	583.672
22.	Odloženi porezi		132.012	
23.	Dugoročna rezervisanja			
24.	Ostale dugoročne obaveze		102.899	927.863
25.	Odloženi prihodi			
Kratkoročne obaveze			6.638.640	6.752.477
26.	Kratkoročne obaveze iz poslovanja		2.501.697	2.668.036
27.	Kratkoročne finansijske obaveze		1.772.263	1.493.023
28.	Tekući dio dugoročnih kredita			
29.	Obaveze za poreze		2.364.680	2.409.836
30.	Obaveze za dividende			
31.	Kratkoročna rezervisanja			
32.	Obračunate obaveze			181.582
Ukupna pasiva			144.041.050	99.843.013

Bilans novčanih tokova u periodu 1.1.2008-31.12.2008 godine

Pozicija	Napomena	Tekuća Godina	Prethodna Godina
Gotovinski tokovi iz operativnih aktivnosti			
Gotovinska primanja od kupaca			
Gotovinska primanja od poslovne aktivnosti		21.933.754	22.908.343
Gotovinske isplate dobavljačima i zaposlenima		(21.152.185)	(23.575.254)
Gotovina generisana iz poslovnih aktivnosti			
Odlivi gotovine na ime plaćene kamate		(172.968)	(229.345)
Odlivi gotovine na ime plaćenog poreza na dobit			
Gotovinski tok prije vanredne pozicije			
Odlivi gotovine na ime vanrednih troškova(minus porez)			
Neto gotovina iz operativnih aktivnosti		608.601	(896.256)
Gotovinski tokovi iz aktivnosti investiranja			
Priliv od razročenja sredstava			
Prilivi od prodaje postrojenja i opreme		2.892	212
Prilivi od prodaje investicija		84.258	
Prilivi od primljene kamate		4.903	4.682
Prilivi od primljenih dividendi			
Odliv po osnovu kupovine imovine, postrojenja i opreme		(744.759)	(487.816)
Odliv po osnovu kupovine imovine u svrhu investiranja			
Odliv po osnovu ostalih investiranja			
Troškovi razvoja			
Neto gotovina iz aktivnosti investiranja		(652.706)	(482.922)
Gotovinski tokovi iz aktivnosti finansiranja			
Priliv od emitovanja akcijskog kapitala			
Prilivi od dugoročnog uzajmljivanja		7.235.200	10.665.205
Odlivi na ime ponovne kupovine sopstvenih akcija			
Odliv po osnovu povraćaja pozajmljenih sredstava		(7.426.043)	(8.588.512)
Odliv po osnovu obaveza za finansijski lizing		(15.993)	(17.692)
Odlivi po osnovu troškova transakcija		(35.947)	(39.433)
Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi			
Neto gotovina od aktivnosti finansiranja		(242.783)	2.019.568
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata		(286.888)	640.390
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda		724.717	97.368
Efektikursnih razlika na kraju perioda		851	(13.041)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda		438.680	724.717

ISKAZ O PROMJENAMA NETO IMOVINE (KAPITALA)-IPK(PD)
 Za godinu završenu 31.decembra 2008 godine

Naziv pozicije	Pripada vlasnicima kapitala					Manjinski interes	Ukupno kapital
	Aksijski Kapital	Ostale rezerve	Rezerve prevoda	Neraspoređena dobit	Ukupno		
Saldo 31.decembar 2006	133.958.144	1.012.672	32.520.750	(76.022.692)	91.468.874		91.468.874
Promjene u računovodstv. Politici							
Ponovo iskazani Saldo			(1.793.600)	1.793.600			
Višak/manjak na revalorizaciji nekretnina, postrojenja i opreme							
Ulaganja raspoloživa za prodaju							
Dobici/gubici po osnovu vrednovanja uključeni direktno u kapital							
Prenešeno na bilans uspjeha po osnovu prodaje							
Zaštita novčanih tokova							
Dobici/gubici prenijeti na kapital							
Prenos na gubitak dobitak perioda							
Prenos u početno stanje zaštićenih stavki							
Kursne razlike							
Porez na stavke direktno preuzete iz kapitala ili direktno prenijete na kapital							
Neto prihod priznat direktno u kapital							
Profit za period				110.127	110.127		110.127
Ukupno priznati prihodi i rashodi za period							
Dividende							
Emisija akcijsk. kapit.							
Izdane opcije na akcijski kapital							
Saldo na 31.decembar 2007	133.958.144	1.012.672	30.727.150	(74.118.965)	91.579.001		91.579.001

Višak/Manjak na revalorizaciji nekretnina post. i opr.			102.623.300		108.623.300		108.623.300
Ulaganja raspoloživa za prodaju							
Dobici/gubici po osnovu vrednovanja uključeni direktno u kapital		(8.398)	(137.136.010)	74.118.965	(63.025.443)		(63.025.443)
Prenešeno na bilans uspjeha po osnovu prodaje							
Zaštita novčanih tokova							
Dobici/gubici prenijeti na kapital							
Prenos na gubitak dobitak perioda							
Prenos u početno stanje zaštićenih stasvki							
Kursne razlike							
Porez na stavke direktno preuzete iz kapitala ili direktno prenijete na kapital							
Neto prihod priznat direktno u kapital							
Profit za period				(514.766)	(514.776)		(514.776)
Ukupno priznati prihodi i rashodi za period							
Dividende							
Emisija akcijs. Kapitala							
Izdane opcije na akcijski kapital							
Saldo 31.decembar 2008.	133.958.144	1.004.274	2.214.440	(514.776)	136.662.092		136.662.092

AD „Luka Bar“ Bar

Napomene uz finansijske iskaze za period 01.01.2008. godine do 31.12.2008. godine

1. Opšte informacije

Preduzeće AD „Luka Bar“ Bar osnovano je Odlukom Saveznog Izvršnog Vijeća 16.04.1954 godine. Izgrađeni Lučki kapaciteti u prvoj fazi razvoja iznosili su 1,5 miliona tona robe, dok je u drugoj fazi razvoja „Luka Bar“ ovaj kapacitet povećan za godišnji pretovar robe od oko 4,5 miliona tona. Odlukom o organizovanju Javnog preduzeća „Luka Bar“ Skupština Republike Crne Gore je 20.06.1990 godine izvršila transformaciju preduzeća u Javno preduzeće. Preduzeće je organizovano kao akcionarsko društvo „Luka Bar“ prema posebnom programu transformacije Vlade RCG i registrovano je kod Privrednog suda u Podgorici Rješenjem FI 2857/99 od 19.12.1999 godine.

U skladu sa Zakonom o Privrednim društvima preduzeće je registrovano 25.07.2002 godine kod Centralnog Registra Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 4-0000235/001.

Preduzeće je produžilo registraciju dana 19.07.2008 godine kod Centralnog Registra Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 4-0000235/018.

Društvo posluje pod nazivom akcionarsko društvo „Luka Bar“ Bar, skraćeni naziv AD „Luka Bar“ Bar.

Sjedište preduzeća je u Baru, Obala 13 jula b.b.

Djelatnost društva je određena po šifri djelatnosti 63110- saobraćaj, skladištenje, veze i pretovar tereta, usluge u pomorskom saobraćaju po šifri 63221, aktivnost drugih posrednika u saobraćaju po šifri 63400, pružanje ugostiteljskih usluga po šifri 55110, gajenje usjeva i zasada po šifri 011, uzgoj životinja po šifri 012, vađenje kamena po šifri 141, kao i ostale djelatnosti po šiframa 50200, 71210, 51521, 74202, 74203, 74140, 70120, 92622, 74600 i ostale djelatnosti predviđene Statutom preduzeća.

Matični broj preduzeća je 02002558, platni promet u zemlji se obavlja preko žiro računa koji se vodi kod:

- Atlas Mont banke žiro račun broj 505-3010000001094-72
- CKB banke žiro račun broj 510-334-08
- Hipotekarna banka AD Podgorica 520-160130-29
- Oportunity banka AD Podgorica 540-4000032021421-08
- Prva banka Crne Gore 535-5029-27
- Podgorička banka AD Podgorica 550-9240-08

Preduzeće ima otvorene devizne račune kod Pireus banke iz Beograda, Prve banke Crne Gore AD Nikšić, Podgoričke banke AD Podgorica, Hipotekarne banke AD Podgorica, Crnogorske komercijalne banke i Atlas Mont banke.

Kompanija je registrovana u sistemu poreza na dodatu vrijednost po rješenju Direkcije javnih prihoda RCG broj 20/31-00059-1 od 31.12.2004 godine.

Organi društva su Skupština društva kao najviši organ društva i Odbor direktora. Odbor direktora ima 7 članova, koje imenuje i razrešava Skupština društva. Odbor direktora imenuje Izvršnog direktora i Sekretara društva. Organi upravljanja i rukovođenja društvom su Skupština

akcionara , Odbor direktora, Izvršni direktor i Sekretar društva. Skupštinu akcionara čine svi akcionari društva. Skupština akcionara bira Odbor direktora. Izvršni direktor zastupa i rukovodi poslovanjem društva a imenuje ga Odbor direktora.

Preduzeće zapošljava 1.440 radnika na dan 31.12.2008 godine.

Po registraciji Komisije za hartije od vrijednosti kapital društva iznosi 133.958.143,6128 EUR-a i podijeljen je na 56.766.736 akcija nominalne vrijednosti po akciji 2,3598 EUR-a , u bismom iznosu kapital kompanije je registrovan kod CRPS u Podgorici , kao i u knjigovodstvenoj evidenciji preduzeća. Podaci o kapitalu moraju biti identični u svim prednjim evidencijama, a upoređujući podatke koje sam prethodno prezentirao zaključuje se da je računovodstvena evidencija, evidencija CDA i evidencija u CRPS usaglašena. Preduzeće je u 2008. godini izvršilo ponovnu procjenu materijalne imovine od strane ovlašćenih procjenjivača .

Sastavljanje i prezentacija finansijskih iskaza

Prezentirani finansijski iskazi koji su bili predmet revizije sastavljeni su na bazi Računovodstvenih evidencija ovog preduzeća za period 1.1.2008-31.12.2008 godine. Računovodstvene evidencije (glavna knjiga, evidencija poslovnih partnera, ostale pomoćne evidencije) se vode na karticama elektronski .

Postupcima suštinskog ispitivanja utvrdili smo da su registrovane sve poslovne promjene, odnosno evidentirana je u poslovnim knjigama sva poslovna dokumentacija koja nam je stavljena na raspolaganje a koju smo odabrali za uzorak.

Preduzeće vodi glavnu knjigu, dnevnik kao i analitičke evidencije. Obradeni podaci u računovodstvu se mogu smatrati pouzdanom osnovom za sastavljanje finansijskih iskaza.

Računovodstvene evidencije koje su činile bazu za sastavljanje predmetnih finansijskih iskaza, nad kojima se sprovode i postupci suštinskog ispitivanja u toku revizije sastavljene su na osnovu okvira za sastavljanje i objelodanjivanje finansijskih iskaza, važećeg za period na koji se odnose predmetni finansijski iskazi. Ovaj okvir čine Međunarodni Računovodstveni Standardi i zakonski propisi kojima se reguliše obavljanje djelatnosti iz ove oblasti.

U izvještajnom periodu prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Crne Gore sastavljanje finansijskih iskaza se vrši po sledećim Međunarodnim računovodstvenim standardima i to : IAS 1, IAS 2, IAS 7, IAS 8, IAS 10, IAS 11, IAS 12, IAS 16, IAS 17, IAS 18, IAS 19, IAS 20, IAS 21, IAS 23, IAS 24, IAS 26, IAS 27, IAS 28, IAS 29, IAS 30, IAS 31, IAS 32, IAS 33, IAS 34, IAS 36, IAS 37, IAS 38, IAS 39, IAS 40, IAS 41, kao i prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja IFRS broj 1,2, 3,4 ,5,6,7 i 8.

Izvještajna jedinica u finansijskim iskazima je EUR i podaci su prezentirani u punom iznosu sa decimalama.

Finansijski izvještaji za period 01.01. 2008. godine do 31.12.2008. godine su urađeni u skladu sa Zakonom o Računovodstvu i Reviziji CG (Sl.I. 69/05 i SL .I 80/08) .

Predmetni Finansijski iskazi su sastavljeni na bazi načela stalnosti u poslovanju što znači da Društvo namjerava nastaviti sa poslovnim aktivnostima i u narednom periodu a na osnovu analiza konstatovao sam da nema limitirajućih faktora u primjeni tog principa. Revizijom početnih stanja utvrdio sam da početna stanja u 2008 godini odgovaraju konačnim stanjima prethodne godine, kao i to da nema odstupanja između izvještaja prethodne godine i početnih stanja izvještajnog perioda. Ova konstatacija znači da je registracija početnih stanja na računima Bilansa stanja ispravno registrovana u računovodstvenoj evidenciji Društva.

2.Značajne računovodstvene politike

Društvo ima usvojene računovodstvene politike a koje su usaglašene sa MRS koje bi bile osnov za finansijsko izvještavanje o poslovanju.

U nastavku dajem prezentaciju računovodstvenih politika koje koristi preduzeće prilikom sastavljanja i objavljivanja pojedinih bilansnih pozicija odnosno finansijskih iskaza u cjelini. Napominjem da prezentaciju računovodstvenih politika dajem na mogućem ukupnom nivou, što znači da preduzeće u izvještajnom periodu nije imalo potrebu za implementacijom svih računovodstvenih politika koje slijede u nastavku, ali se u narednom periodu može pojaviti takva potreba.

Računovodstvene politike predstavljaju specifične principe, pravila i praksu u pripremanju i prezentaciji finansijskih iskaza.

Usvojenim računovodstvenim politikama su regulisana pitanja u vezi izvještavanja svih mogućih očekivanih poslovnih transakcija, kako bi se eliminisali normativni limiti u takvim situacijama.

Računovodstvene politike su usklađene sa MRS, MSFI sa ciljem da informacije iz finansijskih iskaza budu pouzdane i relevantne za donošenje poslovnih odluka i predstavljanje fer rezultata i finansijske pozicioniranosti preduzeća i odražavaju ekonomsku suštinu događaja i transakcija.

Računovodstvene politike se primjenjuju u pripremanju i objavljivanju finansijskih iskaza preduzeća konzistentno, tako da omogućavaju uporedivost poslovnih pokazatelja sa ostalim preduzećima iz grane, odnosno sa svim ostalim privrednim subjektima u okruženju.

Prezentacija o računovodstvenim politikama je primjerena sadržaju bilansnih šema za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza koje je objavila profesionalna organizacija za oblast računovodstva i revizije-Institut računovođa i revizora Crne Gore. Ova prezentacija slijedi u nastavku.

2.1.Nematerijalna imovina:

Ova bilansna pozicija obuhvata prezentaciju računa o evidenciji imovine koja se fizički ne može kvantificirati, a koja se otpisuje duže od jedne godine. Ovu poziciju čine licence , patenti, koncesije, nematerijalna ulaganja u pripremi i revalorizacija nematerijalnih ulaganja.

U napomenama uz finansijske iskaze Uprava treba da objavi analitički ukupnu vrijednost nematerijalne imovine na početku perioda, promet u izvještajnom periodu, konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja, iznos otpisane vrijednosti, primijenjene metode amortizacije, revalorizaciju sredstava koja strukturiraju ovu bilansnu poziciju. Iznos na ovoj poziciji se procjenjuje i prezentira u bilansu stanja po istorijskom trošku, odnosno nabavna vrijednost/cijena koštanja umanjena za akumuliranu amortizaciju .

Povećanja na ovoj poziciji se evidentiraju po osnovu nove imovine sa karakteristikama nematerijalnosti, a smanjenja povlačenje iz upotrebe ili otpis imovine koja se procjenjuje na ovoj poziciji.

2.2. Nekretnine, postrojenja i oprema :

Ovu bilansnu poziciju čine računi na kojima se evidentiraju prirodna bogatstva (zemljište i šume), građevinski objekti, oprema inventar sa kalkulativnim otpisom, višegodišnji zasadi, osnovno stado, ostala naprijed pomenuta osnovna sredstva i osnovna sredstva u pripremi. Materijalna imovina -nepokretnosti, postrojenja i oprema inicijalno se procjenjuju (priznaju se) po cijeni koštanja. Poslije inicijalnog priznavanja, nepokretnosti, postrojenja i oprema se procjenjuju (priznaju se) po cijeni koštanja umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Nepokretnosti, postrojenja i oprema proizvedeni u sopstvenoj režiji procjenjuju se u bilansima po cijeni koštanja koju čine direktni troškovi uvećani za ostale troškove koji se odnose na proizvodnju ovih materijalnih sredstava.

Kod inicijalnog priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme obuhvataju se i troškovi demontiranja, uklanjanja i restauracije.

Troškovi ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu poslije početnog priznavanja se u bilansu stanja priznaju kao i inicijalno priznavanje sredstava sa ove pozicije, odnosno povećavaju vrijednost sredstava a istovremeno se isknižava knjigovodstveni iznos dijela sredstava koji se zamjenjuje. Sitniji troškovi održavanja ovih sredstava se ne procjenjuju na ovoj bilansnoj poziciji već u bilansu uspjeha.

Ukoliko postoji značajnije odstupanje nepokretnosti postrojenja i opreme u računovodstvenim evidencijama procijenjenih (evidentiranih) po sadašnjoj- neotpisanoj vrijednosti i tržišnoj fer vrijednosti eliminisanje razlika se vrši usaglašavanjem ovih cijena na način predviđen MSFI a koji princip je i predviđen i po Zakonu o privrednim društvima u CG-procjena od strane ovlašćenih eksperata. Za materijalne resurse koji se u preduzeće nabavljaju od trećih lica (ne proizvodnja u vlastitoj režiji) evidentiranje- procjene se vrši po nabavnoj cijeni koja se strukturira od faktorne cijene dobavljača i zavisnih troškova nastalih do dovođenja takvog sredstva u stanje da se isto stavi u eksploataciju.

Sredstva koja čine ovu bilansnu poziciju otpisuju se periodično u korisnom vijeku trajanja sredstava. Obračun amortizacije vrši se za sva sredstva koja se obuhvataju na ovoj bilansnoj poziciji bez obzira da li su u funkciji ili van funkcije.

Amortizacija za zemljišta, kao prirodna bogatstva se ne vrši, za građevinske resurse i opremu se primjenjuje pravolinijska metoda amortizacije. Metoda je odabrana na osnovu vitalnosti pojedinih resursa u korisnom vijeku eksploatacije. Osnovica za amortizaciju resursa u upotrebi je nabavna vrijednost sredstava, a za novonabavljene cijene koštanja, umanjene (u oba slučaja) za rezidualnu vrijednost sredstava. Rezidualna vrijednost je procijenjeni iznos nekog sredstva koji bi preduzeće primilo danas ako bi otuđilo to sredstvo, poslije umanjenja za troškove prodaje, uz pretpostavku da se to sredstvo nalazi na kraju vijeka i u stanju u kojem se očekuje da će se naći na kraju vijeka trajanja.

Amortizacione stope za sredstva koja podliježu obavezi periodičnih godišnjih otpisivanja, se utvrđuju u zavisnosti od procijenjenog preostalog vijeka eksploatacije, a za novonabavljena sredstva u zavisnosti od ukupnog vijeka eksploatacije sa ciljem da se u oba slučaja zadovolji princip da se u periodu eksploatacije amortizaciona osnovica prenese na učinke u cjelosti.

Amortizacija se vrši za svako sredstvo pojedinačno, a vijek trajanja sredstava se utvrđuje od strane profesionalnih ovlašćenih procjenjivača i takav pregled čini dio ovog akta.

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu novih nabavki, proizvodnje sredstava koja se prezentiraju na ovoj bilansnoj poziciji i po osnovu povraćaja sredstava koja se shodno direktivama MSFI 5, stalna sredstva koja su namijenjena prodaji nijesu mogla prodati u roku koji je utvrđen tim MRS. Smanjenja na ovoj bilansnoj poziciji znače otpis, rashodovanje ili prodaju sredstava odnosno prenos na poziciju u bilansu stanja - Stalna sredstva namijenjena prodaji.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba analitički da objavi naprijed prezentirane informacije o nepokretnostima, postrojenjima i opremi na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Nepokretnosti, postrojenja i oprema se procjenjuju i prezentiraju u bilansu stanja po sadašnjoj neotpisanoj vrijednosti .

Dodatno objašnjenje : U računovodstvenoj evidenciji podaci o nepokretnostima , postrojenjima i opremi se prezentiraju na posebnim računima za cijenu koštanja , odnosno istorijski trošak a odvojeno za akumuliranu amortizaciju, dok se u bilansu stanja procjena i prezentacija vrši preko jednog agregiranog podatka (neto iznos, odnosno evidenciona cijena koštanja umanjena za akumuliranu amortizaciju).

2.3.Dugoročna potraživanja

Na ovoj poziciji se prezentiraju računi o evidenciji potraživanja preduzeća od trećih lica sa rokom dospeća dužim od jedne godine.

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu finansijskih plasmana sa rokom naplate dužim od jedne godine, a smanjenja znače naplatu ili otpis ovih potraživanja.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba strukturalno da objavi informacije o dugoročnim potraživanjima na početku perioda , promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja .

Ova bilansna pozicija se procjenjuje i prezentira u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti potraživanja (potraživanja čija je naplata neizvjesna se otpisuju na teret rashoda).

2.4.Dugoročni finansijski plasmani

Ovu bilansnu poziciju čine računi koji registruju potraživanja preduzeća za mjenice, potraživanja za finansijske lizinge , potraživanja po osnovu dugoročnih hartija od vrijednosti, učešća u kapitalu drugih kompanija, dati krediti, ... sa rokom dospelja dvanaest mjeseci u odnosu na datum bilansa stanja.

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu finansijskih plasmana sa rokom naplate dužim od jedne godine, a smanjenja znače naplatu ili otpis ovih potraživanja.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba strukturalno da objavi informacije o dugoročnim finansijskim plasmanima na početku perioda , promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Ova bilansna pozicija se procjenjuje i prezentira u bilansu stanja u bruto iznosu (nominalni iznos potraživanja uvećan za ugovoreni interes). Finansijski plasmani čija je naplata neizvjesna se otpisuju na teret rashoda perioda.

2.5.Odloženi porezi (sredstvo)

Ova bilansna pozicija obuhvata račune za odložene poreze kao razlike oporezivanja privremenih oporezivih razlika u računovodstvenom i poreskom obračunu. U aktivni prezentirana ova pozicija ima karakter sredstva što znači više plaćenih poreza sada u odnosu na računovodstveni regulatorni okvir . Ova razlika (više plaćenih poreza) se može kompezirati u narednim periodima kada će iznos plaćenih poreza biti manji od tada utvrđenih na osnovu računovodstvenog regulatornog okvira. Konačan rezultat je neutralan , odnosno odloženi porezi sredstvo i odloženi porezi obaveza se podudaraju na kraju vijeka korišćenja sredstava preduzeća .

Povećanja na ovoj poziciji registruju se na osnovu povećanja osnovice privremenih oporezivih razlika koje daju odložene poreze-sredstvo. Smanjenja registrovana na ovoj poziciji znače povećanje poreskih obaveza nastalih iz oporezivanja privremenih oporezivih razlika po kom osnovu je prethodno utvrđivan odloženi porez-sredstvo.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sve relevantne informacije o ovoj bilansnoj poziciji na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja .

Ova bilansna pozicija se procjenjuje i prezentira u bilansu stanja u nominalnom iznosu utvrđenom na napred opisani postupak.

2.6.Zalihe

Ovu bilansnu poziciju čine računi na kojima se registruje evidencija o zalihama robe, materijala sirovine, goriva, ulja, rezervnih djelova, alata i inventara koji se otpisuje u cjelosti na teret troškova u izvještajnom periodu, nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda.

Trošenje zaliha se ne procjenjuje po metodi „lifo“-prva izlazna =poslednja ulazna.

Implementirana metoda trošenja zaliha ovog preduzeća je “Fifo“ - prva ulazna=prva izlazna.

Povećanja na ovoj poziciji znače nabavke zaliha a smanjenja registruju trošenje, otpis ili manjak zaliha.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale relevantne informacije o zalihama na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Zalihe se evidentiraju i procjenjuju u bilansu stanja po cijeni koštanja koja sadrži fakturu cijenu i zavisne troškove, odnosno po neto prodajnoj cijeni ukoliko je ista bila niža od cijene koštanja.

Oštećene zalihe i zalihe sa neodgovarajućim kvalitetom i neodgovarajućim rokovima za upotrebu se otpisuju na teret troškova perioda.

2.7.Potraživanja od kupaca

Na ovoj bilansnoj poziciji prezentiraju se računi na kojima se evidentiraju potraživanja od dužnika za prodate proizvode i izvršene usluge, potraživanja za date avanse dobavljačima , potraživanja za prodatu robu i materijal, potraživanja od zaposlenih , potraživanja od državnih organa i organizacija po specifičnim odnosima, potraživanja za kamate i dividende, dozvoljena sumnjiva potraživanja kao i ostala potraživanja koja nijesu naprijed pobrojana.

Povećanja na ovoj poziciji registruju nove prodaje,odnosno izvršene usluge, davanja zaposlenima i slično, što se efektira kao povećanje potraživanja po prednjim osnovama.

Smanjenja na ovoj poziciji znače naplatu ili otpis potraživanja od dužnika.

Potraživanja od kupaca se u bilansu stanja procjenjuju u nominalnom iznosu umanjena za rezervisanje rizika po osnovu nenaplativosti potraživanja , odnosno potraživanja se ispravljaju otpisivanjem za iznose neizvesnosti naplate potraživanja od kupaca, odnosno umanjena po osnovu povraćaja robe i proizvoda zbog reklamacije kada isporuke odstupaju ugovorenim odnosno standardizovanim kvalitetnim osobenostima predmeta isporuka.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu ove bilansne pozicije s ostalim relevantnim informacijama o potraživanjima na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Otpis potraživanja za koja je nastupio rok zastarelosti se otpisuje na teret rashoda.

2.8.Kratkoročni finansijski plasmani

Na ovoj poziciji obuhvataju se računi o evidenciji potraživanja preduzeća po osnovu izvršenih plasmana čiji je rok dospeća do 12 mjeseci. Kratkoročna potraživanja čine cjelinu sa dugoročnim potraživanjima, odnosno sa kratkoročnim finansijskim plasmanima. Iznos dugoročnih potraživanja i dugoročnih plasmana koji dospijevaju na naplatu u toku godine za koju se pripremaju finansijski iskazi se prenose sa ovih računa na račune kratkoročnih potraživanja .

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu novih finansijskih plasmana sa rokom naplate do dvanaest mjeseci, sa rokom dospjeća za naplatu u godini za koju se pripremaju finansijski iskazi, odnosno dospjeće dugoročnih potraživanja, odnosno dugoročnih finansijskih plasmana do kraja godine za koju se pripremaju finansijski iskazi. Smanjenja registrovana na ovoj bilansnoj poziciji znače naplatu ili otpis ovih potraživanja.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu ove bilansne pozicije sa ostalim relevantnim informacijama o kratkoročnim plasmanima na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Ova bilansna pozicija se procjenjuje u bilansu stanja u bruto iznosu (nominalni iznos potraživanja uvećan za ugovoreni interes). Kratkoročna potraživanja čija je naplata neizvjesna se otpisuju na teret rashoda perioda.

2.9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Ova bilansna pozicija prezentira račune preduzeća o depozitima po viđenju, sredstvima na računu kod banke i drugih finansijskih institucija, sredstvima u blagajni, kratkoročnim potraživanjima sa malim rizikom unovčivosti. Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu prijema gotovine, a smanjenja znače trošenje, odnosno manjak gotovine.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sadržaj i ostale bitne informacije o gotovini na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Novčana sredstva se procjenjuju u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti, odnosno stanja na žiro računu i u blagajni preduzeća uvećan za sredstva na računima poslovnih banaka uz primjenu preračuna valuta koje nijesu izražene u izvještajnoj valuti, primjenom međuvalutnog odnosa predmetne valute i izvještajne valute.

2.10. Unaprijed plaćeni troškovi

Ova bilansna pozicija obuhvata račune na kojima se evidentiraju aktivna vremenska razgraničenja, odnosno razgraničeni prihodi i rashodi.

Povećanja na ovoj poziciji evidentiraju plaćanja troškova koji se odnose na buduće periode: npr. plaćanje zakupnine za narednih dvanaest mjeseci. Smanjenja na ovoj poziciji znače prenos na troškove koji se odnose na tekući period ili povraćaj plaćenih troškova od strane primaoca ranijih plaćanja. U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sadržaj i ostale bitne informacije o ovoj bilansnoj poziciji na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Unaprijed plaćeni troškovi se procjenjuju u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti izvršenih plaćanja budućih troškova.

2.11. Obračunati a nenaplaćeni prihodi

Ovo je bilansna pozicija slična prethodnoj a obuhvata račune na kojima se registruju obračunati a nenaplaćeni prihodi.

Povećanja na ovoj poziciji registruju obračunate a nenaplaćene prihode, a smanjenja znače naplatu ili otpis obračunatih prihoda.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sadržaj i ostale bitne informacije o ovoj bilansnoj poziciji na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Obračunati a nenaplaćeni prihodi se procjenjuju i prezentiraju u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti izvršenih plaćanja budućih troškova.

2.12.Ostala obrtna imovina

Na ovoj poziciji se prezentiraju sredstva preduzeća koja nijesu obuhvaćena na drugim bilansnim pozicijama, kao npr. poreski krediti i slično.

Povećanja na ovoj poziciji znače nova sredstva preduzeća smanjenja znače trošenje ili otpis sredstava koja se obuhvataju i prezentiraju na ovoj bilansnoj poziciji. Potraživanje po osnovu više plaćenih poreza umanjuje se po osnovu novih obaveza za poreze.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sadržaj i ostale bitne informacije o ovoj bilansnoj poziciji na početku perioda , promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Ostala obrtna imovina se procjenjuje i priznaje u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti.

2.13.Upisani kapital

Ova bilansna pozicija obuhvata račune akcionarskog društva na kojima se registruje evidencija o akcijskom kapitalu.

Registracija na ovoj poziciji vrši se na osnovu odluka skupštine akcionara preduzeća i rješenja nadležnih državnih organa u skladu sa direktivama MSFI i zakonskih propisa o HOV.

Podaci u knjigovodstvenoj evidenciji preduzeća trebaju se podudarati sa podacima iz evidencije CDA, odnosno iz pravnog akta preduzeća koji je dostavljen CRPS.

Povećanja na ovoj poziciji znače novu emisiju akcija (povećanje uloga osnivača) a smanjenja se odnose na poništenje određenog broja akcija ili po osnovu smanjenja nominalne cijene po akciji, sve uz odluku skupštine akcionara i saglasnosti na tu odluku od strane državnih organa, apriorno Komisije za HOV.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sledeće: Ukupan iznos akcijskog kapitala na početku perioda , promjene u izvještajnom periodu i konačno stanje kapitala na kraju izvještajnog perioda , klase akcija (redovne , prioritetne, akcijske premije), broj akcija po klasama i nominalnu vrijednost po akciji, zaradu po akciji, iznos kapitala upisanog a neuplaćenog od strane akcionara odnosno broj i nominalnu vrijednost po klasama akcija upisanih a neuplaćenih, sopstvene akcije i rok otkupa sopstvenih akcija.

Sve prednje informacije o kapitalu treba da budu objavljene po strukturi i iznosu na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Akcijski kapital se procjenjuje i priznaju u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti.

2.14.Emisiona premija

Na ovoj poziciji se obuhvataju računi preduzeća o evidenciji premija, odnosno pozitivnoj razlici između postignutih cijena prodaje akcija i cijena utvrđenih u odluci o emisiji, odnosno prospektu. Emisiona premija čini distributivni dio ukupnog kapitala preduzeća.

Povećanja na ovoj poziciji znače realizovane premije (prodaja akcija iznad nominalne vrijednosti). Smanjenja na ovoj poziciji su gotovo nemoguća, otkup sopstvenih akcija ili veći zaokreti u poslovanju i postojanju preduzeća.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sadržaj i ostale bitne informacije o ovoj bilansnoj poziciji na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Emisiona premija se procjenjuje i priznaje u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti.

2.15.Revalorizacije rezerve

Na ovoj bilansnoj poziciji prezentiraju se računi preduzeća o efektima revalorizacije pojedinih oblika imovine klijenta.

Revalorizacione rezerve imaju karakter nedistributivnog kapitala a formiraju se kao povećanje fer vrijednosti na dan bilansiranja u proceduri koju predviđaju MSFI i zakonskih odredbi. Revalorizacione rezerve se mogu koristiti za nadoknadu smanjenja profita u izvještajnom periodu kada je izvršena revalorizacija nepokretnosti postrojenja i opreme i po tom osnovu došlo je do povećanja amortizacije. Smanjenje revalorizacionih rezervi u korist akumuliranog profita se vrši u iznosu povećanja amortizacije u izvještajnom periodu koja je efekat revalorizacije nepokretnosti , postrojenja i opreme .

Povećanja na ovoj poziciji znače povećanje vrijednosti imovine preduzeća u ponovnoj procjeni od strane profesionalnih procjenjivača . Smanjenja na ovoj poziciji se registruju po osnovu smanjenja vrijednosti sredstava preduzeća u postupku ponovne procjene , kao i smanjenje po osnovu povećanja troškova amortizacije po osnovu efekata revalorizovanja stalnih sredstava koja podliježu obavezi periodičnih godišnjih otpisivanja .

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sadržaj i ostale bitne informacije o revalorizacionim rezervama na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja .

Revalorizacione rezerve se procjenjuju i priznaju u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti.

2.16.Ostale rezerve

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvataju se računi o evidenciji rezervi formiranih distribucijom distributivnog dijela kapitala- neraspoređene dobiti. Rezerve se formiraju u skladu sa odredbama o izdvajanju rezervi u preduzeću iz neraspoređene dobiti .

Povećanja na ovoj poziciji registruju nova izdavanja u rezerve a smanjenja znače trošenje rezervi u skladu sa odredbama koje regulišu korišćenje ovih rezervi .

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sadržaj i ostale bitne informacije o ostalim rezervama na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Ostale rezerve se procjenjuju i priznaju u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti.

2.17.Neraspoređeni dobitak (gubitak)

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvataju se računi na kojima se evidentiraju neraspoređeni dobitak ranijih godina i tekuće godine umanjen za pokriće eventualnih gubitaka iz ranijih godina ili tekuće godine, obaveza za dividende, distribuciju dobiti za povećanje akcijskog kapitala i ostalih oblika nedistributivnog kapitala (rezervi) i obaveze za poreze iz dobitka.

Akumulirani dobitak je distributivni segment kapitala kompanije i koristi se shodno poslovnim odlukama kompanije za isplate osnivačima ili za ponovne investicije kompanije.

Povećanje na ovoj poziciji znači novu realizovanu neraspoređenu dobit. Smanjenja na ovoj poziciji se registruju po osnovu pokrića gubitaka iz ranijih ili tekućeg perioda, tekući ostvareni gubitak, distribucija neraspoređene dobiti u skladu sa odlukom skupštine akcionara preduzeća.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sve bitne informacije o neraspoređenim dobitcima, odnosno o nepokrivenim gubicima na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Neraspoređeni dobitak (nepokriveni gubitak) se procjenjuje i priznaje u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti .

2.18.Dugoročne obaveze

Ovu bilansnu poziciju sačinjavaju računi na kojima se registruju obaveze preduzeća sa rokom dospelja preko 12 mjeseci u odnosu na datum bilansa stanja - dugoročni krediti, obaveze po izdatim HOV, obaveze po osnovu finansijskih lizinga, obaveze po osnovu primljenih avansa, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze sa rokom dospelja izvan 12 mjeseci u odnosu na datum bilansa stanja .

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu novih obaveza sa rokom dospelosti dužim od jedne godine, a smanjenja znače isplatu ili otpis ovih obaveza.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale relevantne informacije o dugoročnim obavezama na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja. Ova bilansna pozicija se procjenjuje i priznaje u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti obaveza.

2.19.Odloženi porezi (obaveza)

Ova bilansna pozicija obuhvata poreske obaveze tekućeg, izvještajnog perioda koje će klijent isplatiti u narednim periodima. Odloženi porezi nastaju kao rezultat oporezivanja privremenih oporezivih razlika poreskog bilansa u odnosu na računovodstveni bilans preduzeća.

U pasivi prezentirana ova pozicija ima karakter obaveza , što znači da u budućem periodu treba platiti više poreza, odnosno u tekućem periodu je plaćeno manje obaveza po osnovu tekućeg poreza. Ova razlika se može kompenzirati u narednim periodima kada će iznos plaćenih poreza biti veći od tada utvrđenih na osnovu računovodstvenog regulativnog okvira. Konačan rezultata je neutralan , odnosno odloženi porezi sredstvo i odloženi porezi obaveza se podudaraju na kraju vijeka korišćenja sredstava preduzeća.

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu povećanja osnovice privremenih oporezivih razlika koje daju odložene poreze- obaveze. Smanjenja registrovana na ovoj poziciji znače smanjenje obaveza za poreze po osnovu tekućih oporezivanja nastalih iz oporezivanja privremenih oporezivih razlika ili plaćanje poreskih obaveza .

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sve bitne informacije o ovoj bilansnoj poziciji na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja .

Ova bilansna pozicija se procjenjuje i priznaje u bilansu stanja u nominalnom iznosu utvrđenom na napred opisani postupak.

2.20.Dugoročna rezervisanja

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvata se procjena i prezentacija rezervisanja za buduće moguće odnosno izvjesne troškove koji imaju mogućnost odnosno izvjesnost nastanka u roku dužem od dvanaest mjeseci od dan bilansa stanja. Rezervisanja se priznaju na osnovu sadašnjih događaja ako su gubici nužni ili izvjesno mogući da se ispuni obaveza koja je nastala iz prošlih događaja.

Potreba rezervisanja utvrđena je kroz veći broj MRS a jedan konkretnije utvrđuje kada postoji potreba odnosno obaveza da se izvrši rezervisanje MRS 37-Rezervisanja, nepredviđene obaveze i potencijalna imovina.

Povećanja na ovoj bilansnoj poziciji znače povećanje obaveza , odnosno mogućih gubitaka, odnosno rashoda u budućem periodu na osnovu prošlih događaja, a smanjenje znači ili prestanak razloga za dalje rezervisanje po osnovu kojeg je rezervisanje izvršeno, odnosno prenos na prihode, ili izvršenje, odnosno nastanak troška po osnovu izvršenih rezervisanja.

Rezervisanja se vrše nekada po osnovu zakonskih propisa, na osnovu iskustva..., za očekivane rizike, odnosno za buduće troškove, kao investiciono održavanje, zamjena i opravka prodatih sredstava u garantnom roku, plate i osiguranje radnika, očekivani gubitak nekog spora i slično. U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i iznos izvršenih rezervisanja, povećanja i smanjenja po tom osnovu u toku izvještajnog perioda odnosno konačno stanje izvršenih rezervisanja na dan bilansa stanja i sve ostale informacije koje su bitne za pravilno razumijevanje ove bilansne pozicije.

2.21.Ostale dugoročne obaveze

Na ovoj bilansnoj poziciji prezentiraju se računi o evidenciji dugoročnih obaveza preduzeća na dan bilansiranja a koje nijesu obuhvaćene na bilansnoj poziciji- Dugoročne obaveze. Povećanja na ovoj bilansnoj poziciji registruju se po osnovu novih obaveza sa rokom dospelosti dužim od jedne godine, a smanjenja znače isplatu ili otpis ovih obaveza. U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale relevantne informacije o ostalim dugoročnim obavezama na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja. Ostale dugoročne obaveze se procjenjuju i priznaju u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti obaveza.

2.22.Odloženi prihodi

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvataju se računi o evidenciji primljenih premija, odnosno donacija vlade, vladinih organizacija i sličnih tijela. Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu novih prihoda koji čine ovu bilansnu poziciju. Posebna pažnja se u evidenciji promjena na ovoj poziciji skreće po osnovu evidencije eventualnih vladinih donacija u pogledu ispunjavanja uslova da bi primanja imala tretman donacija. Smanjenja na ovoj poziciji se evidentiraju po osnovu povraćaj primljenih premija, vladinih donacija i slično. U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale relevantne informacije o odloženim приходima na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja. Odloženi prihodi se procjenjuju i priznaju u bilansu stanja po nominalnoj vrijednosti.

2.23.Kratkoročne obaveze poslovanja

Na ovoj bilansnoj poziciji prezentiraju se računi na kojima se registruje evidencija o obavezama preduzeća iz poslovnih odnosa sa rokom dospjeća do 12 mjeseci u odnosu na datum bilansa stanja, obaveze prema dobavljačima, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada i drugih davanja zaposlenim, obaveze prema članovima odbora direktora i drugih tijela preduzeća kojima se plaćaju razne nadoknade, obaveze za avanse primljene od kupaca (nije izvršena isporuka), dio dugoročnih obaveza koji dopijeva u roku 12 mjeseci od datuma bilansa stanja preduzeća kao i ostale obaveze iz poslovanja čiji rok dospjeća nije duži od godinu dana od datuma bilansiranja.

Obaveze se strukturiraju sa aspekta ročnosti dospjeća na kratkoročne obaveze (rok dospjeća do jedne godine dana) i dugoročne (rok dospjeća duži od jedne godine dana). U izvještajnom periodu vrši se razdvajanje dijela dugoročnih obaveza koji dopijeva u tom periodu i evidentira se u računovodstvenoj evidenciji kao obaveze kratkoročnog karaktera.

Obaveze po osnovu lizinga imaju tretman kratkoročnih obaveza kao naprijed. Lizing se u računovodstvenoj evidenciji treba evidentirati shodno načinu kao MSFI koji tretira nabavku sredstava na lizing.

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu novih obaveza sa rokom dospelosti do jedne godine, a smanjenja znače isplatu ili otpis ovih obaveza.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale relevantne informacije o kratkoročnim obavezama iz poslovanja na početku perioda , promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Kratkoročne obaveze iz poslovanja se procjenjuju i priznaju u bilansu stanja u nominalnom iznosu. Otpis obaveza u korist vanrednih prihoda se vrši nakon isteka roka zastarelosti po strukturi obaveza ukoliko se sa sigurnošću utvrdi da je rok zastarelosti nastupio.

2.24.Kratkoročne finansijske obaveze

Ovu bilansnu poziciju čine računi o obavezama preduzeća po osnovu primljenih kredita, kamata na kredite , dividendi, izdatih hartija od vrijednosti i ostale finansijske obaveze koje dospijevaju u roku kraćem od 12 mjeseci u odnosu na bilans stanja. Na ovoj bilansnoj poziciji se obuhvata i dio dugoročnih primljenih kredita koji dospijeva u roku do godinu dana u odnosu na bilans stanja preduzeća.

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu novih obaveza po osnovu primljenih kredita, kamata, dividendi i slično sa rokom dospelosti do jedne godine , a smanjenja znače isplatu ili otpis ovih obaveza.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o kratkoročnim finansijskim obavezama na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Kratkoročne finansijske obaveze iz poslovanja se procjenjuju i priznaju u bilansu stanja u bruto iznosu (nominalni iznos obaveza uvećan za ugovoreni dospjeli interes).

2.25.Tekući dio dugoročnih kredita

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvata se procjena i prezentacija dijela dugoročnih obaveza koje dospijevaju za plaćanje u roku od dvanaest mjeseci u odnosu na bilans stanja .

Procjena na ovoj bilansnoj poziciji se vrši po nominalnoj vrijednosti, odnosno na utvrđeni način . Povećanja na ovoj bilansnoj poziciji znače povećanje obaveza koje dospijevaju za plaćanje u roku od dvanaest mjeseci u odnosu na bilans stanja.

Procjena na ovoj bilansnoj poziciji se vrši po nominalnoj vrijednosti, odnosno na utvrđeni način . Povećanja na ovoj bilansnoj poziciji znače povećanje obaveza koje dospijevaju za plaćanje u roku od godinu dana od bilansa stanja a smanjenje predstavlja otplatu dospjelih dugoročnih kredita , odnosno osnovani otpis ovih obaveza.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o obavezama po osnovu iskorišćenih kredita čija isplata dospijeva u roku od dvanaest mjeseci od bilansa stanja , stanje na početku izvještajnog perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja kao i sve druge informacije za potpuno razumijevanje ove bilansne pozicije u bilansu stanja.

2.26.Obaveze za poreze

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvataju se računi na kojima se evidentiraju obaveze preduzeća po osnovu poreza na dobit, poreza na dodatu vrijednost , poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada i ostalih isplata zaposlenima i članovima organa upravljanja , porezi na promet nepokretnosti, razne takse , carine, akcize, kao i sve ostale obaveze klijenta koje imaju fiskalni karakter bez obzira da li se plaćaju jedinicama lokalne uprave ili državnim organima i institucijama.

Stopa poreza na dodatu vrijednost iznosi 17% i 7% za oporezivi promet, promet se oporezuje i stopom „nula“ a promet određenih proizvoda (vrlo mali broj) je oslobođen plaćanja poreskih dažbina. Porez plaćen dobavljačima pri nabavci roba ili prijemu usluga preduzeće može koristiti za plaćanje obaveza PDV, izuzev za plaćeni pretporez na promet

roba koje su oslobođene plaćanja PDV.

Stopa poreza na dobit je linearna i iznosi 9% bez obzira na iznos dobiti. Osnovica za obračun poreza na dobit (pravnih lica) tekući porez, nije ista ili ne mora biti ista kao što je prikazana u bilansu uspjeha, vrši se korekcija na način kao što je to predviđeno odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Osnovica za obračun poreza na dobit može se u narednom periodu do pet godina umanjiti iskazanim gubitkom tekućeg perioda. Obračun poreza na dobit se vrši na posebno predviđenom obrascu za poreske svrhe.

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu novih obaveza po osnovu poreskih dažbina, a smanjenja znače isplatu ili otpis ovih obaveza.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o obavezama za poreze na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Obaveze za poreze i porez na dobitak se procjenjuje u iznosu utvrđenom na način predviđen Zakonom o porezu na dodatu vrijednost i Zakonu o porezu na dobit pravnih lica i drugim propisima kojima se tretiraju fiskalni prihodi.

2.27.Obaveze za dividende

Na ovoj bilansnoj poziciji iskazuju se obaveze preduzeća prema akcionarima po osnovu isplate dijela rasporedivog profita koji je skupština akcionara odlučila da podijeli vlasnicima akcija.

Procjena i prezentacija na ovoj bilansnoj poziciji se vrši po nominalnoj vrijednosti.

Povećanja na ovoj bilansnoj poziciji znače povećanje obaveza za isplatu dividendi akcionara, a smanjenja znače izvršene isplate po tom osnovu.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o obavezama za isplatu dividendi vlasnicima akcija neizmirene obaveze iz ranijih perioda, obaveze iz tekuće godine i izvršena plaćanja po tom osnovu, odnosno konačno stanje neizvršenih obaveza koje se prenose u naredne periode po osnovu isplate dividendi akcionarima

2.28.Kratkoročna rezervisanja

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvata se procjena i prezentacija rezervisanja za moguće odnosno izvjesne troškove koji imaju mogućnost odnosno izvjesnost nastanka u roku od dvanaest mjeseci od dana bilansa stanja. Rezervisanja se priznaju na osnovu sadašnjih događaja ako su gubici nužni ili izvjesno mogući da se ispuni obaveza koja je nastala iz prošlih događaja.

Potreba rezervisanja utvrđena je kroz veći broj MRS a jedan konkretnije utvrđuje kada postoji potreba odnosno obaveza da se izvrši rezervisanje MRS 37- Rezervisanja, nepredviđene obaveze i potencijalna imovina.

Povećanja na ovoj bilansnoj poziciji znače povećanje obaveza, odnosno mogućih gubitaka, odnosno rashoda u periodu od godinu dana na osnovu prošlih događaja, a smanjenje znači ili prestanak razloga za dalje rezervisanje po osnovu kojeg je rezervisanje izvršeno odnosno prenos na prihode ili izvršenje, odnosno nastanak rashoda.

Rezervisanja se vrše nekada po osnovu zakonskih propisa, na osnovu iskustva..., za očekivane rizike, odnosno za buduće troškove, kao investiciono održavanje, zamjena i opravka prodatih sredstava u garantnom roku, plate i osiguranje radnika, očekivanu gubitak nekog spora i slično čije dospjeće za plaćanje ili nastanak troška se očekuje u roku od godinu dana od bilansa stanja.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i iznos izvršenih rezervisanja, povećanja i smanjenja po tom osnovu u toku izvještajnog perioda odnosno

konačno stanje izvršenih rezerviranja na dan bilansa stanja i sve ostale informacije koje su bitne za pravilno razumijevanje ove bilansne pozicije.

2.29.Obračunate obaveze

Na ovoj poziciji prezentiraju se računi na kojima se evidentiraju obaveze preduzeća koje nijesu obuhvaćene na ostalim bilansnim pozicijama.

Povećanja na ovoj poziciji registruju se po osnovu novih obaveza koje se prezentiraju na ovoj bilansnoj poziciji, a smanjenje znači isplatu ili otpis tih obaveza.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o ostalim obavezama na početku perioda, promet u izvještajnom periodu i konačno stanje na dan sastavljanja bilansa stanja.

Obračunate obaveze se procjenjuju i priznaju u bilansu stanja u nominalnom iznosu, odnosno iznosu utvrđenom na način predviđen za utvrđivanje obaveza koje se procjenjuju na ovoj bilansnoj poziciji.

2.30.Prihodi

Na ovoj bilansnoj poziciji se obuhvataju računi na kojima se evidentiraju prihodi od prodaje robe, materijala, proizvoda i usluga na domaćem i inostranom tržištu.

Prihodi se evidentiraju po načelu fakturisane realizacije kada nema značajnijih neizvjesnosti u naplati potraživanja i kada ne postoji rizik od povraćaja robe i proizvoda od kupaca po osnovu reklamacije neodgovarajućih kvalitativnih osobina predmetnih isporuka .

Kada postoji rizik od nenaplativosti potraživanja zbog insolventnosti i eventualnog stečajnog postupka, odnosno likvidacije kupaca, odnosno zbog reklamacije predmetnih isporuka zbog neodgovarajućih kvalitativnih osobina isporuka, otpis takvih potraživanja se vrši kao ispravka potraživanja za sumnjiva i sporna potraživanja u okviru ostalih rashoda.

U okviru rashoda se iskazuju i odobreni popusti na evidencionoju cijeni , rabat, kasa, skonto i slično.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o ostvarenim prihodima u izvještajnom periodu.

Prihodi se procjenjuju i prezentiraju u bilansu uspjeha u neto nominalnom iznosu, odnosno u iznosu koji za preduzeće predstavlja prihod, tako da se iz iznosa prihoda isključuju iznosi koji ne pripadaju preduzeću kao porez na dodatu vrijednost.

2.31.Ostali poslovni dobiti

Ovu bilansnu poziciju čine računi o ostalim prihodima preduzeća , odnosno dobitima preduzeća ostvarenih po osnovu prodaje učešća u dugoročnom HOV, dobitima od prodaje osnovnih sredstava koja su bila u vlasništvu preduzeća , prihodima iz ranijih godina, viškovima utvrđenih popisima , prihodima nastalih kao smanjenje obaveza , na ovoj poziciji se obuhvataju i prihodi od zakupnina za imovinu preduzeća izdatu u zakup.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o ostvarenim ostalim poslovnim dobitima u izvještajnom periodu.

Ostali poslovni dobiti se procjenjuju i prezentiraju u bilansu uspjeha u nominalnom iznosu, odnosno u iznosu ostvarenih dobitaka.

2.32. Izvršen i kapitalizovan rad od strane društva za sopstvene svrhe

Na ovoj bilansnoj poziciji prezentiraju se računi na kojima se registruje evidencija o korišćenju sredstava za sopstvene učinke koji donose ekonomsku korist u budućem periodu. Ova pozicija se ne sabira sa prihodima, ali obzirom da ima pozitivan karakter oduzima se od troškova, što u suštini ima isti efekat na konačan finansijski rezultat poslovanja u izvještajnom periodu.

Ovdje se obuhvataju transakcije upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal, za sopstveni transport nabavke materijala i robe i slične transakcije.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o proizvodima i uslugama iskorišćenim za potrebe preduzeća u periodu izvještavanja.

Izvršeni kapitalizovani rad od strane preduzeća za sopstvene svrhe se procjenjuje i prezentira u bilansu uspjeha po istorijskom trošku.

2.33. Promjene na zalihama gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje

Na ovoj poziciji evidentiraju se povećanja ili smanjenja izračunata upoređivanjem konačnih i početnih stanja na računima na kojima se evidentiraju zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda.

Promjene na zalihama gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje se procjenjuju i prezentiraju u bilansu uspjeha po istorijskom trošku, odnosno neto ostvarivoj prodajnoj cijeni ukoliko je ova niža od cijene koštanja.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o stanju zaliha na početku i na kraju izvještajnog perioda.

Efekti promjena na stanju zaliha sa početka i kraja izvještajnog perioda se procjenjuju i prezentiraju u bilansu uspjeha u istorijskom trošku, odnosno po neto ostvarivoj cijeni ukoliko je ova niža od cijene koštanja.

2.34. Utrošene sirovine u toku perioda

Na ovoj bilansnoj poziciji prezentiraju se računi na kojima se registruje nabavna vrijednost prodate robe, troškovi materijala za izradu i ostalih materijala, troškovi goriva i energije, troškovi proizvodnih usluga.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o utrošenim sirovinama i nabavnoj vrijednosti prodate robe u izvještajnom periodu.

Utrošene sirovine u toku perioda (nabavna vrijednost prodate robe) se procjenjuju i prezentiraju u bilansu uspjeha po cijeni koštanja koja podrazumijeva i nastale zavisne troškove.

2.35. Troškovi zaposlenih

Ovom bilansnom pozicijom obuhvataju se računi o evidenciji troškova po osnovu zarada i naknada zarada, ostalih ličnih rashoda, naknade i ostala davanja zaposlenima i porezi i doprinosi na lična primanja.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o troškovima koji se odnose na zaposlene radnike u izvještajnom periodu.

Troškovi zaposlenih se u bilansu uspjeha procjenjuju i prezentiraju po nominalnoj vrijednosti nastalih, odnosno obračunatih obaveza po osnovu zaposlenja, odnosno obaveza upodobljenih sa zaposlenjem bez obzira na isplatu, odnosno neizvršenje isplata po tim osnovama.

2.36. Amortizacija

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvata se obračun amortizacije sredstava koja podliježu obaveznom godišnjem otpisu. Amortizacija za zemljišta, kao prirodna bogatstva se ne vrši, za građevinske resurse i opremu se primjenjuje pravolinijska metoda amortizacije. Metoda je odabrana na osnovu vitalnosti pojedinih resursa u korisnom vijeku eksploatacije. Osnovica za amortizaciju resursa u upotrebi je neotpisana sadašnja vrijednost sredstava, a za novonabavljena cijena koštanja, umanjene (u oba slučaja) za rezidualnu vrijednost sredstava. Rezidualna vrijednost se ne utvrđuje za građevinske objekte.

Amortizaciona stopa za sredstva u eksploataciji se utvrđuju u zavisnosti od procijenjenog preostalog vijeka eksploatacije, a za novonabavljena sredstva u zavisnosti od ukupnog vijeka eksploatacije sa ciljem da se u oba slučaja zadovolji princip da se u periodu eksploatacije amortizaciona osnovica prenese na učinke u cjelosti. Amortizacija se vrši za svako sredstvo pojedinačno, a vijek trajanja sredstva se utvrđuje od strane profesionalnih ovlašćenih procjenjivača i takav pregled čini dio računovodstvenih politika.

Trošak amortizacije se u bilansu uspjeha procjenjuje u obračunatom iznosu koji je baziran na osnovici za obračun amortizacije, vijeku trajanja sredstava koja se amortizuju, odnosno stopama za amortizaciju sredstava koja podliježu obavezi obračuna amortizacije. Ukoliko je preduzeće u izvještajnom periodu provodilo postupak ponovne procjene sredstava koja podliježu obavezi godišnjeg amortizovanja, te informacije treba obavezno objaviti. Uprava treba objaviti i obračune amortizacije utvrđene na osnovici za amortizaciju kao istorijskom trošku i u alternativnom postupku-revalorizacijom vrijednosti sredstva za koja se vrši obračun amortizacije, te objaviti razlike amortizacije obračunate na naprijed prezentirane obračune. Preduzeće ima mogućnost umanjenja amortizacije obračunate u alternativnom postupku ukoliko je iznos amortizacije obračunata na ovaj način veći od iznosa amortizacije obračunatog na istorijskom trošku. Iznosom razlike utvrđenim na naprijed prezentirani obračun se terete revalorizacione rezerve (rezerve kapitala) u korist neraspoređene dobiti.

Na sredstva koja kompanija namjerava otuđiti prodajom a koja ispunjavaju uslove evidentiranja po MSFI-5- sredstva namijenjena prodaji ne vrši se obračun amortizacije.

Sve prednje kao i ostale bitne informacije o amortizaciji sredstava za koja postoji obaveza periodičnog godišnjeg otpisivanja treba da budu objavljene u napomenama uz finansijske iskaze.

2.37. Ostali poslovni rashodi

Na ovoj bilansnoj poziciji se obuhvataju računi na kojima se registruje evidencija o rashodima preduzeća koji nijesu obuhvaćeni ostalim bilansnim pozicijama- troškovi doprinosa koji terete poslodavca, otpisi dugoročnih plasmana, gubici od prodaje osnovnih sredstava, gubici po osnovu prodaje dugoročnih ulaganja, rashodi iz ranijih godina, manjkovi, otpisi obrtnih sredstava i ostali do sada nespecificirani rashodi.

Troškovi tekućeg održavanja sredstava se procjenjuju o okviru ove grupe troškova, a ukoliko se radi o rekonstrukcijama i adaptacijama kojima se mijenjaju postojeći kapaciteti, odnosno doprinose određenim racionalnostima u eksploataciji sredstava ili mijenja namjena sredstava evidentiraju se kao povećanje vrijednosti materijalnih sredstava, na teret rashoda izvještajnog perioda.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o ostalim poslovnim rashodima koji se procjenjuju i objavljuju na ovoj bilansnoj poziciji u bilansu uspjeha za izvještajni period.

2.38.Umanjenje vrijednosti nekretnina postrojenja i opreme

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvataju se troškovi po osnovu umanjenja vrijednosti nekretnina , postrojenja i opreme. Ova pozicija je u direktnoj vezi sa bilansnom pozicijom Nekretnine, postrojenja i oprema iz bilansa stanja.

Na ovoj poziciji se vrši evidentiranje umanjenja sredstava po MRS 36- Nekretnine postrojenja i oprema kada preduzeće prihvata alternativni metod procjene sredstava iz ovog MRS. Kada je knjigovodstvena vrijednost veća od iznosa koji se može nadoknaditi (prodajom ili korišćenjem) treba utvrditi umanjenje vrijednosti sredstava, odnosno grupe sredstava -jedinice za stvaranje gotovine . Nadoknadi iznos se utvrđuje upoređivanjem fer (tržišne) vrijednosti i upotrebne vrijednosti - neto sadašnja vrijednost diskontovanih budućih primitaka.

Ova bilansna pozicija je takođe u direktnoj vezi sa bilansnom pozicijom Revalorizacione rezerve iz bilansa stanja, jer ukoliko za sredstva za koje se utvrdi umanjenje vrijednosti postoji revalorizacioni višak imparitetni gubici se prvo umanjuju za iznos raspoloživih revalorizacionih rezervi a razlika iznad iznosa revalorizacionih rezervi se procjenjuje na ovoj bilansnoj poziciji. U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi imparitetne gubitke priznate u bilansu uspjeha, imparitetne gubitke priznate u bilansu stanja preko računa revalorizacionih rezervi kao i razloge zbog kojih je izvršen obračuna imparitetnih gubitaka i da li je pri utvrđivanju upotrebne vrijednosti sačinjena projekcija budućih primitaka iz korisnog vijeka sredstva, kao i sve ostale bitne informacije koje se odnose na ovu bilansnu poziciju u bilansu uspjeha.

2.39.Ostali poslovni rashodi

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvataju se svi rashodi koji nijesu obuhvaćeni na prednjim pozicijama rashoda izuzev rashoda koji se tiču troškova finansiranja odnosno plasmana-kamate.

Ostali poslovni rashodi se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti nastalih troškova u poslovanju. U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i iznose pojedinačnih i ukupnih rashoda koji se prezentiraju na ovoj bilansnoj poziciji, kao i sve ostale bitne informacije koje se odnose na ovu bilansnu poziciju u bilansu uspjeha.

2.40.Neto finansijski trošak

Ova bilansna pozicija obuhvata račune o evidenciji prihoda od kamata iz potraživanja od kupaca, prihoda od kamata na plasmane preduzeća, prihode po osnovu pozitivnih, rashode kamata iz poslovnih odnosa sa dobavljačima, rashoda po osnovu plaćanja cijene za korišćenje tuđih sredstava (kredita), negativne kursne razlike, kao i drugi finansijski rashodi.

Neto finansijski trošak se bilansira (procjenjuje i prezentira) u bilansu uspjeha kao razlika finansijskih prihoda i finansijskih rashoda u nominalnom iznosu , odnosno u iznosu nastalih rashoda, odnosno u iznosu ostvarenih prihoda. Ova pozicija u bilansu uspjeha može imati karakter prihoda ili rashoda što zavisi od odnosa računa koji sačinjavaju strukturu ove bilansne pozicije.

Ukoliko su ukupni finansijski prihodi za određeni period veći od finansijskih rashoda ovaj podatak se iskazuje kao pozitivna veličina- prihodnog karaktera i kao takva umanjuje gubitak iz poslovnih aktivnosti odnosno povećava profit iz poslovnih aktivnosti.

Ukoliko su ukupni finansijski rashodi za određeni period veći od finansijskih prihoda ovaj podatak se iskazuje kao negativna veličina-rashodnog karaktera i kao takva povećava gubitak iz poslovnih aktivnosti odnosno umanjuje profit iz poslovnih aktivnosti.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi strukturu i ostale bitne informacije o ovoj bilansnoj poziciji u bilansu uspjeha za izvještajni period.

2.41.Porez na dobitak

Na ovoj poziciji obuhvata se tekući i odloženi porez na dobitak. Tekući porez je porez utvrđen u poreskom bilansu i koji predstavlja tekuću obavezu plaćanja poreza na dobitak. Porez na dobit u Crnoj Gori iznosi 9% i ima proporcionalni karakter , odnosno ova stopa je jedinstvena i primjenjuje se na sve iznose utvrđene oporezive dobiti. Odloženi porez predstavlja razliku poreza na dobit po poreskom bilansu i po računovodstvenom bilansu, po osnovu oporezivanja privremenih oporezivih razlika. Ukoliko je računovodstvena dobit veća od poreske dobiti odloženi porez se dodaje tekućem porezu i taj ukupan podatak se prezentira na ovoj bilansnoj poziciji, u ovoj varijanti odloženi porez ima karakter obaveze.

Ukoliko je računovodstvena dobit manja od poreske dobiti u tom slučaju odloženi porez se oduzima od tekućeg poreza i ta razlika se u bilansu uspjeha prezentira na ovoj bilansnoj poziciji, u ovom slučaju odloženi porez ima karakter sredstva.

U napomenama uz finansijske iskaze uprava treba da objavi sve relevantne informacije o ovoj bilansnoj poziciji u bilansu uspjeha za izvještajni period.

Detaljnija elaboracija vezana za odložene poreze prezentirana je u dijelu ovog akta koji se odnosi na odloženi porez u aktivi (sredstvo) i odloženi porez u pasivi (obaveza) bilansa stanja. Obaveze za tekući porez prezentiraju i priznaju u bilansu uspjeha u nominalnom iznosu, odnosno u iznosu utvrđenih obaveza kao u poreskom bilansu preduzeća za period izvještavanja.

2.42.Neto dobitak/gubitak od diskontinuiranog poslovanja

Na ovoj poziciji se iskazuje poslovni rezultat segmenta preduzeća koji više neće biti u poslovnoj funkciji preduzeća u cjelini, odnosno segment je prodat ili se namjerava prodat , odnosno vjerovatno će biti prodat. Poslovni rezultat prezentiran na ovoj bilansnoj poziciji u vidu jednog podatka u suštini predstavlja bilans uspjeha tog segmenta preduzeća.

Na prednji način se obezbeđuje analitička struktura poslovnog rezultata na dio preduzeća koji nastavlja poslovanje i dio preduzeća koji prestaje sa poslovanjem u budućem periodu.

Kvalitativna struktura poslovnog rezultata preduzeća u cjelini i poslovnog rezultata preduzeća prezentiranog iz njegovih segmenata uglavnom je različita ,a posebno je bitan uticaj na poslovni rezultat preduzeća segmenta koji više neće biti u poslovnoj funkciji.

2.43.Neto profit/gubitak za obračunski period

Na ovoj poziciji bilansa uspjeha prezentira se konačan iznos finansijskog rezultata za određeni period koji se utvrđuje najmanje jednom godišnje za period poslovne godine. Iznos na ovoj bilansnoj poziciji može imati karakter dobitka ili gubitka što zavisi od odnosa ostalih bilansnih pozicija bilansa uspjeha.

3 .BILANS STANJA

U ovom dijelu Izvještaja prikazali smo svaku poziciju iz Bilansa stanja , strukturalno sa podacima o početnom stanju , promjenama u izvještajnom periodu i konačnim stanjem na dan 31.12.2008. godine .Za svaku poziciju pojedinačno je data ocjena o validnosti procjene i prezentacije u predmetnom Bilansu stanja a sve na bazi dokaznog ispitivanja i izvedenih dokaza .

U nastavku dajemo prikaz Bilansa stanja naručioca revizije za izvještajni period sa prezentiranom strukturom svake bilansne pozicije koje su prikazane sa početnim stanjem ,promjenama u izvještajnom periodu , kao i stanjem na kraju godine .

3.1. Nematerijalna imovina

	1.1.2008.	Povećanje	Smanjenje	31.12.2008.
Nematerijalna imovina (projekti)	-	242.991	-	242.991
Ispravka vrijednosti nematerijalne imovine	-	(5.868)	-	(5.868)
Ostala nematerijalna imovina (zemljište)	21.711.348	-	21.711.348	-
Ukupno:	21.711.348	237.123	21.711.348	237.123

U toku 2008 godine preduzeće je sa nematerijalnih sredstava u pripremi na nematerijalnu imovinu prenijelo projekte „Portus“, „Map“ i „Aplomb“. U okviru ovih projekata izrađena je studija „Logistička integracija subjekata transportnog sistema regiona, učešće intermodalnog transporta Crne Gore“, „Perspektive inter-regionalnog transportnog jedinstvenog sistema“. Dio sredstava za realizaciju ovih projekata obezbijeden je iz sredstava međunarodnih donacija.

Zakonom o morskom dobru Sl.I.RCG br.14/92 predviđeno je da je morsko dobro u svojini države i da sa njim upravlja Javno preduzeće. Lučko zemljište koje je do tada vođeno kao imovina preduzeća vođeno je u poslovnim knjigama AD „Luke Bar“ Bar kao nematerijalno ulaganje-Koncesija za zemljište. U 2008 godini izvršeno je isknjižavanje ove bilansne pozicije u iznosu od 21.711.348 EUR-a na teret revalorizacionih rezervi.

Uvidom u dokumentaciju preduzeća utvrdili smo da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.2. Materijalna imovina

	1.1.2008.	Povećanje	Smanjenje	31.12.2008.
Zemljište	3.034.775	32.637.075	-	35.671.850
Osnovno stado	9.445.	7.444	3.198	13.691
Investicije u toku	3.386.656	2.209.149	4.336.167	1.259.638
Građevinski objekti	76.102.248	45.344.830	39.850.772	81.596.306
Oprema	31.202.387	513.505	26.654.499	5.061.393
Alat i inventar	3.679.209	3.457	2.176.826	1.505.840
Kancelarijska oprema	1.087.719	34.075	893.494	228.300
Namještaj i instalacije	889.736	6.915	688.630	208.021
Vozila	786.845	89.500	672.819	203.526
Ostala materijalna imovina	24.740	-	-	24.740
Investicione nekretnine	-	3.568.313	-	3.568.313
Ispravka vrijednosti građevinskih objekata	(26.329.089)	(4.550.041)	(29.465.583)	(1.413.547)
Ispravka vrijednosti opreme	(27.494.914)	(845.722)	(27.709.235)	(631.401)
Ispravka vrijednosti osnovnog stada	(4.294)	(2.318)	(2.857)	(3.755)
Ispravka vrijednosti alata i inventara	(3.495.310)	(236.622)	(3.495.532)	(236.400)
Ispravka vrijednosti	(992.511)	(37.053)	(996.846)	(32.718)

kancelarijske opreme				
Ispravka vrijednosti namještaja i instalacija	(747.592)	(30.910)	(748.261)	(30.241)
Ispravka vrijednosti vozila	(741.779)	(32.814)	(742.787)	(31.806)
Ukupno:	60.398.270.	78.678.783.	12.115.303.	126.961.750.

Preduzeće na kraju izvještajnog perioda po knjigovodstvenoj evidenciji raspolaže sa materijalnim sredstvima: Zemljištem Lučke ekonomije u površini od 78.858 m² i zemljište na planini Sutorman u površini od 3.715 m².

Preduzeće raspolaže građevinskim objektima i to sa 23 poslovna objekta, zatvorenim skladištima, drvnim terminalima, objektima ekonomije, radionicama, nastrešnicama i ostalim građevinskim objektima, sa pripadajućom opremom, sa evidencijom vrijednosti kao u gore prikazanoj tabeli.

Od strane preduzeća prezentiran nam je list nepokretnosti broj 472 KO Limljani, list nepokretnosti broj 2277 KO Novi Bar, list nepokretnost KO Novi Bar, list nepokretnosti 2336 KO Novi Bar, list nepokretnosti 2349 Ko Novi Bar, list nepokretnosti 2341 Ko Novi Bar, list nepokretnosti 2340 KO Novi Bar, list nepokretnosti 2339 KO Novi Bar, list nepokretnosti 1147 KO Podgorica, list nepokretnosti 2349 KO Novi Bar, list nepokretnosti 2346 KO Novi Bar, list nepokretnosti 2348 KO Novi Bar, list nepokretnosti 2335 KO Novi Bar, list nepokretnosti 2343 KO Novi Bar, list nepokretnosti 982 KO Stari Bar, list nepokretnosti 1642 KO Mišići, list nepokretnosti 276 KO Polje.

Preduzeće je izvršilo procjenu vrijednosti građevinskih objekata, infrastrukture i objekata u 2008 godini i na taj način izvršilo usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti sa tržišnom to jest sa fer vrijednošću materijalne imovine. Procijenjena vrijednost je veća od knjigovodstvene vrijednosti nekretnina i opreme što je uticalo na povećanje stavke stalnih sredstava, odnosno ukupne aktive i ukupne pasive u bilansu stanja. Vrijednost materijalne imovine poslije procjene povećana je u odnosu na vrijednost materijalne imovine prije procjene u visini od 108.876.000,00 EUR-a.

Preduzeće je u toku godine u skladu sa Zakonom o lukama izvršilo isknjižavanje Lučke infrastrukture koja je u državnoj svojini shodno Zakonu o lukama i to objekti bezbjednosti i sigurnosti plovidbe, lučke drumske i željezničke saobraćajnice, vodovodne i kanalizacione mreže i elektro i telekomunikacione veze, nabavne vrijednosti 41.727.202,00 EUR-a, otpisane vrijednosti 3.351.749,00 EUR-a i sadašnje vrijednosti 38.375.452,00 EUR-a. Imovina je otpisana na teret revalorizacionih rezervi formiranih procjenom 2003 godine i reprocjenom 2008 godine.

Odluku o usvajanju prijedloga za isknjižavanje zemljišta „Morsko dobro“ i Lučke infrastrukture, shodno Zakonu o lukama donijela je Skupština akcionara na svojoj vanrednoj sjednici održanoj 29.12.2008 godine.

Preduzeće je u toku 2008 godine izvršilo prenos sa investicija u toku na građevinske objekte - investicione nekretnine, objekte carinske zone u vrijednosti od 3.568.313,00 EUR-a.

Ispravka vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine preduzeća za poslovnu 2008 godinu iznosila je 5.741.352,00 EUR-a.

Preduzeće je na dan 31.12. 2008. godine formiralo popisne komisije i u skladu sa Zakonom o Računovodstvu i Reviziji izvršilo popis materijalne imovine, te usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa popisom, utvrđen je rezultat popisa po organizacionim cjelinama, te sačinjeni

pojedinačni izvještaji popisnih komisija sa ustanovljenim manjkovima, viškovima i predlozima za rashod i iste dostavili centralnoj popisnoj komisiji. Centralna popisna komisija je objedinila svoje izvještaje o popisu po vrstama sredstava i o tome sačinila Izvještaj o popisu imovine „Luke Bar“ AD Bar na dan 31.12.2008 godine.

Preduzeće je obezbijedilo evidenciju o svim nepokretnostima pojedinačno u kojima postoje podaci o nabavnoj vrijednosti sredstava , rezidualnoj vrijednosti sredstava, stopi amortizacije, otpisanoj vrijednosti , sadašnjoj vrijednosti, kao i podatak o kvadraturi nepokretnosti koja je u skladu sa podacima iz listova nepokretnosti u kojima su evidentirane iste.

S obzirom na sve prethodno iznesene konstatacije smatramo da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.3. Dugoročni finansijski plasmani

	1.1.2008.	Povećanje	Smanjenje	31.12.2008.
Dugoročni krediti u zemlji	8.555.936	4.289.917	4.429.313	8.416.540
Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	52.103	41.703	92.790	1.016
Ukupno:	8.608.039	4.331.620	4.522.103	8.417.556

Na poziciji dugoročnih finansijskih plasmana (dugoročni krediti u zemlji) evidentirana su potraživanja za date kredite radnicima za stanove i kuće .

Preduzeće raspolaže preciznom evidencijom po imenima radnika sa brojem ugovora, visinom rate, otplaćenom iznosu i preostalom iznosu dugovanja.

Na poziciji učešće u kapitalu drugih pravnih lica evidentirane su akcije kojima je preduzeće raspolagalo i to akcije „Rumija trans“ Bar , akcije „Trepče“ Kosovske Mitrovice i akcije „Dunavski projektni centar“ DOO. U izvještajnoj godini akcije „Rumija trans“ Bar su prodate i njihovom prodajom je ostvaren kapitalni dobitak u iznosu od 41.703,00 EUR-a, akcije preduzeća „Trepča“ Kosovska Mitrovica su otpisane tako da preduzeća AD „Luka Bar“ na dan 31.12.2008 godine raspolaže akcijama „Dunavskog projektnog centra“ vrijednosti od 1.015,00 EUR-a.

S obzirom na sve prethodno iznesene konstatacije smatramo da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.4. Odložena poreska sredstva

	1.1.2008.	Povećanje	Smanjenje	31.12.2008.
Odloženi porezi	-	89.359	-	89.359
Ukupno:	-	89.359	-	89.359

U skladu sa MRS 12 na ovoj poziciji se iskazuju iznosi poreza na dobit koji mogu da se povrate u narednim godinama , a koji se javlja po osnovu odbitnih privremenih razlika. Privremene razlike nastaju zbog različitog obračuna amortizacije u računovodstvene i poreske svrhe koje kao efekat u izvještajnoj 2008 godini kod AD „Luke Bar“ Bar imaju odložena poreska sredstva u iznosu od 89.359,00 EUR-a.

S obzirom na sve prethodno iznesene konstatacije smatramo da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.5..Zalihe

	1.1.2008	Povećanje	Smanjenje	31.12.2008.
Roba u prometu na malo	91	-	-	91
Zalihe materijala	373.747	1.229.622	1.266.596	336.774
Zalihe rezervnih djelova	493.716	245.218	166.908	572.026
Zalihe alata i inventara	75.571	1.019.854	1.039.895	55.530
Zalihe gotovih proizvoda	19.971	21.332	35.493	5.810
Ukupno:	963.096	2.516.026	2.508.892	970.231

Na dan 31.12.2008 godine preduzeće AD „Luka Bar“ Bar na zalihama je imalo materijal, alat i inventar, auto gume i HTZ opremu i gotove proizvode (tovne svinje), sa vrijednošću kao u gore prikazanoj tabeli.

Uvidom u dokumentaciju preduzeća utvrdio sam da preduzeće zadužuje zalihe prilikom nabavke robe od dobavljača . Zaduženje se vrši po nabavnoj cijeni bez poreza na dodatu vrijednost .

Prilikom izdavanja robe iz magacina za izdatu robu sastavlja se magacinski izlaz koji se potpisuje od strane magacionera kao izdavaoca materijala , inventara, auto guma i HTZ opreme , kao i lica koje preuzima robu iz magacina.

Naručilac revizije je organizovao i sproveo popis zaliha na dan 31.12.2008 godine i o tome sačinio popisne liste, a komisije za popis su sačinile izvještaje o izvršenom popisu. Uvidom u popisni elaborat i ostalu prateću dokumentaciju, kao i neposrednim prisustvom popisu zaliha uvjerio sam se da knjigovodstveno stanje zaliha odgovara popisanom stanju zaliha na dan 31.12.2008 godine.

S obzirom na sve prethodno iznijete konstatacije smatramo da je procjena i prezentacija ove Bilansne pozicije korektna.

3.6. Potraživanja

	1.1.2008. poč.stanje	Povećanje	Smanjenje	31.12.2008.
Kupci u zemlji	4.467.465	9.902.035	9.784.284	4.585.216
Kupci u zemlji Srbiji	400.905	416.432	351.538	465.799
Ispravka vrijednosti kupaca u zemlji	(14.040)	(563.527)	(40.982)	(536.585)
Devizni kupci	1.747.919	7.722.304	7.501.190	1.969.033
Ispravka vrijednosti deviznih kupaca	(134.503)	(76.180)	(134.503)	(76.180)
Potraživanja od zaposlenih	480.201	252.951	608.535	124.617
Potraživanja po osnovu avansnog plaćanja dobavljačima	216.156	32.059	47.248	200.967
Ispravka vrijednosti datih avansa	(164.103)	(10.262)	(3.861)	(170.504)
Ostala potraživanja	433.737	151.264	225.428	359.573
Ukupno:	7.433.737.	17.827.076	18.338.877.	6.921.936

Potraživanja od kupaca zemlji se odnose na sledeće kupce :

Potraživanje od preduzeća „Cijevna comerc“ Podgorica u iznosu od 22.910,00 EUR-a, „16 februar“ DOO Podgorica u iznosu od 9.200,00 EUR-a, AD „Marina“ Bar u iznosu od 11.295,00 EUR-a, „Aquapark“ DOO Budva u iznosu od 99.595,00 EUR-a, „Asko import Montenegro“ Budva u iznosu od 31.690,00 EUR-a, „Binasa“ Bar u iznosu od 16.440,00 EUR-a, „Cancun-šped“ Bar u iznosu od 42.262,00 EUR-a, Carinarnica Bar u iznosu od 9.768,00 EUR-a, „Centrojadran“ Bar u iznosu od 9.199,00 EUR-a, Crnogorski Olimpijski Komitet Podgorica u iznosu od 34.622,00 EUR-a, „Dalmacija cement“ Podgorica u iznosu od 201.535,00 EUR-a, „Dibiem“ Bar u iznosu od 75.463,00 EUR-a, „Fab live“ Podgorica u iznosu od 156.414,00 EUR-a, „Gensha company“ DOO Ulcinj u iznosu od 15.192,00 EUR-a, KAP Podgorica u iznosu od 505.626,00 EUR-a, „Hemosan“ Bar u iznosu od 44.060,00 EUR-a, „Jadroagent“ Bar u iznosu od 70.010,00 EUR-a, „Jadroagent- on behalf france“ u iznosu od 13.725,00 EUR-a, „Javorak“ Nikšić u iznosu od 33.759,00 EUR-a, „Jugoagent“ Bar u iznosu od 28.172,00 EUR-a, „Jugobicukl“ Podgorica u iznosu od 10.266,00 EUR-a, „Jugopetrol“ Kotor u iznosu od 107.766,00 EUR-a, K&K „Elektronik Montenegro“ u iznosu od 14.603,00 EUR-a, „Koškarkaški savez Crne Gore“ u iznosu od 22.140,00 EUR-a, „Mare šped“ Bar u iznosu od 13.555,00 EUR-a, „Mediteran shiping“ Bar u iznosu od 28.306,00 EUR-a, „Midland Steel“ Nikšić u iznosu od 74.923,00 EUR-a, „MNT watches“ Podgorica u iznosu od 21.661,00 EUR-o, „Mondeo šped“ Bar u iznosu od 13.190,00 EUR-a, „Mont Italy group“ Bar u iznosu od 46.921,00 EUR-a, „Montavar- Metalac“ Nikšić u iznosu od 12.123,00 EUR-a,, Montenegro bonus“ Cetinje u iznosu od 728.182,00 EUR-a, „Motus M“ DOO Bar u iznosu od 16.157,00 EUR-a, „Slobodna zona“ Bar u iznosu od 9.695,00 EUR-a, „ Nord dal“ Bar u iznosu od 16.731,00 EUR-a, „Okeangold“ Bar u iznosu od 189.364,00 EUR-a, „Omc company“ Bar u iznosu od 56.611,00 EUR-a, „Optimum company“ Bar u iznosu od 17.260,00 EUR-a, „Playmaker“ DOO Bar u

iznosu od 55.815,00 EUR-a, „Pop fruit“ Golubovci u iznosu od 10.719,00 EUR-a, „Prive petrol“ Podgorica u iznosu od 34.602,00 EUR-a, „Barska plovidba“ Bar u iznosu od 31.535,00 EUR-a, „Rip šped“ Bar u iznosu od 27.416,00 EUR-a, „San francisko“ Podgorica 64.018,00 EUR-a, Skupština opštine Bar u iznosu od 9.114,00 EUR-a, „Solana Bajo Sekulić“ Ulcinj u iznosu od 21.532,00 EUR-a, „TCK Montenegro“ Podgorica 13.755,00 EUR-a, „Trans petrol“ Podgorica“ u iznosu od 24.010,00 EUR-a, „Mont valeri“ Podgorica u iznosu od 49.056,00 EUR-a, „Vektra“ Podgorica u iznosu od 32.560,00 EUR-a, Vojska Crne Gore u iznosu od 816.087,00 EUR-a, „Zaljevo comerc“ Bar u iznosu od 109.529,00 EUR-a, „Zen šped“ Bar u iznosu od 24.008,00 EUR-a, „Zetatrans“ Podgorica u iznosu od 13.083,00 EUR-a, „Željezara“ Nikšić u iznosu od 87.366,00 EUR-a, „Željeznica Crne Gore“ Podgorica u iznosu od 11.970,00 EUR-a i ostali u ukupnom iznosu od 330.773,00 EUR-a.

Potraživanja od kupaca u Srbiji se odnose na sledeće kupce :

„Jugoimport“ Novi Beograd u iznosu od 23.311,00 EUR-a, „Loral“ Beograd u iznosu od 47.341,00 EUR-a, Vojska Srbije i Crne Gore Beograd u iznosu od 122.667,00 EUR-a, „Kubo“ DOO Beograd u iznosu od 18.173,00 EUR-a, „Zastava automobili“ Kragujevac u iznosu od 15.781,00 EUR-a, „Vizahem“ Beograd u iznosu od 8.367,00 EUR-a, „Internacional CG“ Beograd u iznosu od 8.860,00 EUR-a, „Granimpex“ Beograd u iznosu od 19.775,00 EUR-a, „Akteotrading“ Limasol u iznosu od 71.657,00 EUR-a, „Montvik“ Pančevo u iznosu od 14.508,00 EUR-a, „Faston“ Novi Sad u iznosu od 10.160,00 EUR-a, „Željeznički integralni transport“ Beograd u iznosu od 8.127,00 EUR-a, „MDD Group“ Novi Sad u iznosu od 38.042,00 EUR-a, „Eccolo“ Beograd u iznosu od 14.915,00 EUR-a, „Eraković“ DOO Kula u iznosu od 19.799,00 EUR-a i ostali u iznosu od 24.316,00 EUR-a.

Potraživanja od deviznih kupaca se odnose na sledeće kupce:

„Agroimpex“ Austrija u iznosu od 83.739,00 EUR-a, „Barkontainer service“ DOO Bar u iznosu od 30.514,00 EUR-a, „Boka-adriatic“ Bijela u iznosu od 10.371,00 EUR-a, „Connell ventures“ Tortola u iznosu od 22.228,00 EUR-a, „Delta trading group“ u iznosu od 40.886,00 EUR-a, „Emborg foods svenstrup“ u iznosu od 89.492,00 EUR-a, „Gezairi transport“ u iznosu od 11.777,00 EUR-a, „Hub Dacia limited“ Limasol u iznosu od 61.989,00 EUR-a, „Interagent“ Bar u iznosu od 16.343,00 EUR-a, „Intercasa roko baroko“ Bar u iznosu od 22.932,00 EUR-a, „Inter log“ Bar u iznosu od 264.072,00 EUR-a, „Jadroagent“ Bar u iznosu od 107.841,00 EUR-a, „Jadroagent on behalf“ France u iznosu od 55.257,00 EUR-a, „Jugoagent“ Bar u iznosu od 27.570,00 EUR-a, „Montenegro defence industri“ u iznosu od 43.346,00 EUR-a, „Merkur“ Bar u iznosu od 10.359,00 EUR-a, „Nimont“ Bar u iznosu od 27.011,00 EUR-a, Osnovni sud Kotor u iznosu od 330.164,00 EUR-a, „Pacorini Montenegro“ Bar u iznosu od 343.428,00 EUR-a, „Portolevante eastern“ u iznosu od 27.531,00 EUR-a, „Salston engineering“ Kipar u iznosu od 14.118,00 EUR-a, „Sokrates international ltd“ u iznosu od 199.033,00 EUR-a, „Tarallifiko artigijanale pugliese“ Bar u iznosu od 18.644,00 EUR-a, „Tranter internation corp - city of Dover“ u iznosu od 20.496,00 EUR-a i ostali u iznosu od 88.660,00 EUR-a.

Za dio potraživanja čija naplata nije izvjesna preduzeće je izvršilo ispravku vrijednosti kupaca u iznosu od 536.585,00 EUR-a i to za kupce u Crnoj Gori u iznosu od 317.991,00 EUR-a i za kupce u Srbiji u iznosu od 218.594,00 EUR-a i za devizne kupce u iznosu od 76.180,00 EUR-a. Za ovaj ukupan iznos preduzeće je teretilo troškove ,a odobrilo ispravku vrijednosti kupaca.

Izvršena je ispravka potraživanja od sledećih kupaca u Crnoj Gori : od „Željeznica Crne Gore“ Podgorica u iznosu od 11.970,00 EUR-a, „Oliko“ DOO Podgorica u iznosu od 8.153,00 EUR-a, „Nord dal“ Bar u iznosu od 16.731,00 EUR-a, „Midland steel trading“ Nikšić u iznosu od 74.923,00 EUR-a, „Okean gold“ Bar u iznosu od 189.363,00 EUR-a i ostali u iznosu od 16.851,00 EUR-a.

Izvršena je ispravka potraživanja od sledećih kupaca u Srbiji: Vojska Srbije i Crne Gore Beograd u iznosu od 122.667,00 EUR-a, „Vizahem“ Beograd u iznosu od 8.366,00 EUR-a, „Akteo trading“ Limasol u iznosu od 71.657,00 EUR-a, „Montvik“ Pančevo u iznosu od 14.509,00 EUR-a i Preduzeća „Lokomotiva“ Beograd u iznosu od 1.395,00 EUR-a.

Izvršena je ispravka potraživanja sledećih deviznih kupaca: „Fabrika maziva“ Kruševac u iznosu od 3.854,00 EUR-a, „Gezairi transport“ Beirut u iznosu od 11.784,00 EUR-a, „Protonex-overseas“ Nikozia u iznosu od 5.227,00 EUR-a, „Intercasa“ Bar u iznosu od 22.932,00 EUR-a, „Montenegro bulk terminal“ Bar u iznosu od 985,00 EUR-a, „Saphire trading-New castle“ u iznosu od 12.753 EUR-a, i „Taralifiko artigijanale pugliese“ Bar u iznosu od 18.644,00 EUR-a.

Preduzeće na dan 31.12.2008 godine ima potraživanje za date avanse za obrtna sredstva i to za date avanse za obrtna sredstva u Crnoj Gori u iznosu od 187.143,00 EUR-a , za date avanse za obrtna sredstva u Srbiji u iznosu od 530,00 EUR-a i za date avanse za obrtna sredstva u inostranstvu u iznosu od 13.292,00 EUR-a.

Potraživanja za date avanse za obrtna sredstva u Crnoj Gori odnose se na sledeće dobavljače: „Akapulko“ Podgorica u iznosu od 85.874,00 EUR-a , „Autoobnova“ Podgorica u iznosu od 1.620,00 EUR-a, „Elektromont“ u iznosu od 2.985,00 EUR-a, „Hidrografski institut“ Tivat u iznosu od 9.253,00 EUR-a, „Primorka“ Bar u iznosu od 34.018,00 EUR-a, „Primorka fabrika ulja“ Bar u iznosu od 40.350,00 EUR-a, „Rajrad“ Cetinje u iznosu od 5.820,00 EUR-a, „Samveko“ Podgorica u iznosu od 550,00 EUR-a i „Spona“ Podgorica u iznosu od 1.009,00 EUR-a .

Potraživanja za date avanse za obrtna sredstva u inostranstvu odnose se na; Preduzeće „Bathos“ Split u iznosu od 12.460,00 EUR-a i na „preduzeće „Demag mobile cranes“ u iznosu od 832,00 EUR-a.

Za dio potraživanja za date avanse čija naplata nije izvjesna preduzeće je izvršilo ispravku vrijednosti potraživanja u iznosu od 170.504,00 EUR-a i to u 2006 godini u iznosu od 164.102,00 EUR-a, i u 2008 godini u iznosu od 6.402,00 EUR-a. Ispravka vrijednosti datih avansa izvršena je za potraživanje od „Primorke“ Bar u iznosu od 74.368,00 EUR-a, preduzeća „Minel“ Beograd u iznosu od 3.861,00 EUR-o, preduzeća „Akapulko“ Podgorica u iznosu od 85.873,00 EUR-a i ostali u iznosu od 6.402,00 EUR-a.

Od ostalih potraživanja preduzeće ima potraživanje od „Juoceanije“ Kotor u iznosu od 359.574,00 EUR-a.

Izvršili smo provjeru stanja potraživanja od kupaca slanjem konfirmacija ,od poslatih konfirmacija potvrđeno nam je potraživanje ispod 50% ukupnog potraživanja, tako da se nijesmo mogli uvjeriti na ovaj način da li su potraživanja realno iskazana, a alternativnim metodama se nijesmo mogli uvjeriti u realnost iskazanih potraživanja.

S obzirom na sve prethodno iznijete konstatacije izražavamo rezervu na procjenu i prezentaciju ove Bilansne pozicije .

3.7. Ostali kratkoročni plasmani

	1.1.2008.	Povećanje	Smanjenje	31.12.2008.
Kratkoročna oročena sredstva	125.133	222.000	347.000	133
Ukupno:	125.133	222.000	347.000	133

Kratkoročni finansijski plasmani u iznosu od 133,00 EUR-a odnose se na depozit kod Atlas Mont banke AD Podgorica .

S obzirom na sve prethodno iznijete konstatacije smatramo da je procjena i prezentacija ove Bilansne pozicije korektna.

3.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	1.1.2008.	Povećanje	Smanjenje	31.12.2008.
Žiro račun	441.380	29.264.830	29.339.130	367.080
Devizni račun	128.266	12.008.603	12.105.026	31.843
Ostala novčana sredstva	16.080	110.897	106.387	20.590
Blagajna	10.856	2.862.153	2.856.765	16.244
Devizna blagajna	3.026	397.067	397.170	2.923
Ukupno:	599.608	44.643.550	44.804.478	438.680

Novčana sredstva na žiro računu potvrdili smo uvidom u izvod o promjenama stanja: na dan 31.12.2008.g. kao i uvidom u Izvještaj komisije o popisu novčanih sredstava u blagajni i na žiro računu na dan 31.12.2008 godine. Stanje sredstava na žiro računima koji se vode kod :

- Atlas Mont banke žiro račun broj 505-3010000001094-72
- CKB banke žiro račun broj 510-334-08
- Hipotekarna banka AD Podgorica 520-160130-29
- Oportunity banka AD Podgorica 540-4000032021421-08
- Prva banka Crne Gore 535-5029-27
- Podgorička banka AD Podgorica 550-9240-08

utvrdili smo uvidom u sledeće izvode; Uvidom u izvod CKB banke broj 287 od 31.12.2008 godine gdje stanje sredstava iznosi 314.508,21 EUR-a. Stanje sredstava na žiro računu kod Hipotekarne banke AD Podgorica utvrdili smo uvidom u izvod broj 110 od 31.12.2008 godine , gdje stanje sredstava iznosi 170,01 EUR-o , stanje sredstava na žiro računu kod Atlas Mont banke AD Podgorica utvrdili smo uvidom u izvod broj 144 od 31.12.2008 godine gdje stanje sredstava na žiro računu iznosi 29.043,02 EUR-a , stanje sredstava na žiro računu Oportunity

banke utvrdili smo uvidom u izvod broj 21 od 20.12.2008 godine gdje stanje sredstava na žiro računu iznosi 36,49 EUR-a, stanje sredstava na žiro računu kod Prve banke Crne Gore Nikšić utvrdili smo uvidom u izvod broj 245 od 31.12.2008 godine gdje stanje sredstava na žiro računu iznosi 20.285,67 EUR-a, stanje sredstava na žiro računu kod Podgoričke banke AD Podgorica utvrdili smo uvidom u izvod broj 28 od 31.12.2008 godine gdje stanje sredstava na žiro računu iznosi 3.036,39 EUR-a.

Ukupno stanje sredstava na žiro računima preduzeća na dan 31.12.2008 godine iznosilo je 367.080,00 EUR-a.

Stanje sredstava na deviznom računu utvrdili smo uvidom u sledeće izvode : Devizni izvod Pireus banke Beograd broj 50 od 31.12.2008 godine, gdje stanje sredstava iznosi 762,75 EUR-a, uvidom u devizni izvod Hipotekarne banke AD Podgorica od 31.12.2008 godine gdje stanje sredstava iznosi 680,25 EUR-a, uvidom u analitičku karticu Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica od 31.12.2008 godine, gdje stanje sredstava iznosi 729,30 EUR-a, uvidom u analitičku karticu Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica od 31.12.2008 godine, gdje stanje sredstava iznosi 20.403,00 EUR-a, uvidom u devizni izvod Atlas Mont banke Ad Podgorica od 31.12.2008 godine, gdje stanje sredstava iznosi 638,44 EUR-a, uvidom u devizni izvod Prve banke Crne Gore AD Nikšić broj 008 od 05.09.2008 godine, gdje stanje sredstava iznosi 351,01 EUR-a, uvidom u izvod broj 38 Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica od 23.12.2008 godine, gdje stanje sredstava iznosi 0,44 EUR-a, uvidom u izvod broj 39 Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica od 23.12.2008 godine, gdje stanje sredstava iznosi 3.057,30 EUR-a, uvidom u izvod broj 35 Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica od 30.12.2008 godine, gdje stanje sredstava iznosi 4.812,81 EUR-a, uvidom u analitičku karticu Oportunity banke AD Podgorica od 31.12.2008 godine, gdje stanje sredstava iznosi 199,25 EUR-a, uvidom u analitičku karticu Podgoričke banke AD Podgorica od 31.12.2008 godine gdje stanje sredstava iznosi 191,07 EUR-a, uvidom u izvod broj 51 Pireus banke AD Beograd od 31.12.2008 godine gdje stanje sredstava iznosi 1.571,13 dinara , što preračunato u EUR-e iznosi 17,73 EUR-a,

Ukupno stanje sredstava na deviznim računima preduzeća na dan 31.12.2008 godine iznosilo je 31.843,45 EUR-a.

Ostala novčana sredstva na dan 31.12.2008 godine iznose 20.590,00 EUR-a. Stanje sredstava smo utvrdili uvidom u izvod broj 167 CKB Podgorica na dan 30.08.2008 godine (novčana sredstva za potrebe stanovanja) gdje stanje sredstava na žiro računu iznosi 19.258,35 EUR-a, Uvidom u analitičku karticu novčanih sredstava Master kard na dan 31.12.2008 godine gdje stanje sredstava iznosi 1.090,18 EUR-a i uvidom u analitičku karticu izdvojenih novčanih sredstava za alimentaciju gdje stanje sredstava iznosi 240,49 EUR-a.

Ukupno stanje sredstava u blagajni preduzeća na dan 31.12.2008 godine iznosilo je 16.244,00 EUR-a. Stanje sredstava sam potvrdio uvidom u dnevnik blagajne sa stanjem na dan 31.12.2008 godine u iznosu od 16.244,00 EUR-a kao i uvidom u izvještaj popisne komisije .

Ukupno stanje sredstava u deviznoj blagajni preduzeća na dan 31.12.2008 godine iznosilo je 2.923,00 EUR-a. Stanje sredstava sam potvrdio uvidom u dnevnik blagajne sa stanjem na dan 31.12.2008 godine u iznosu od 2.923,00 EUR-a kao i uvidom u izvještaj popisne komisije .

S obzirom na sve prethodno iznijete konstatacije smatramo da je procjena i prezentacija ove Bilansne pozicije korektna.

3.9. Ostala obrtna imovina

	1.1.2008.	Povećanje	Smanjenje	31.12.2008.
Akontacioni PDV	-	493.702	489.421	4.281
Ukupno:	-	493.702	489.421	4.281

Na poziciji akontativnog PDV-a evidentirana su plaćanja poreza na dodatu vrijednost koji je plaćen prilikom nabavke robe ili prilikom prijema usluga, odnosno ovdje je obuhvaćen ulazni PDV ili pred porez koji je iskorišćen za plaćanje (kompenzaciju) izlaznog PDV-a za izvještajni period.

S obzirom na sve prethodno iznijete konstatacije smatramo da je procjena i prezentacija ove Bilansne pozicije korektna.

Objašnjenje bilansnih pozicija pasive posredstvom tabela

3.10. Kapital i rezerve

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008.
1.	Akcijski kapital-obične akcije	61.426.875	3.538	-	61.430.413
2.	Udjeli društva d.o.o.	123.323	-	3.538	119.785
3.	Državni kapital	72.407.945	-	-	72.407.945
4.	Ostali kapital	1.012.673		8.398	1.004.275
5.	Revalorizacije rezerve	30.727.150	108.623.300	137.136.010	2.214.440
6.	Nepokriveni gubitak	(74.118.965)	(514.766)	(74.118.965)	(514.766)
	Ukupno :	91.579.001	108.112.072	63.028.981	136.662.092

Na računu 300 - Akcijski kapital, obične akcije evidentirane su akcije koje vlasniku daju pravo na učešće u upravljanju, pravo na učešće u dobiti i pravo na dio likvidacione mase, a koje mogu biti osnivačke i akcije sljedećih emisija kao i akcije po osnovu svojinske i upravljačke transformacije. Na računu 301 - Akcijski kapital, prioritetne akcije evidentirane su akcije koje vlasnicima daju prioritet prilikom isplate dividende u odnosu na obične akcije, na raspodjelu likvidacione mase a naplatu iz stečajne mase u skladu sa odlukom o izdavanju.

Akcionarsko društvo je dužno da vodi analitičku evidenciju akcija po vlasnicima, koja mora biti usaglašena sa stanjem na odgovarajućem računu glavne knjige i sa knjigom akcija.

U skladu sa Statutom AD Luka Bar, odjeljak IV Ukupan osnovni akcionarski kapital i promjene kapitala:

- 1) osnovni kapital (čl. 11-13) ukupan akcionarski kapital Društva iznosi 133.958.143,60 EUR-a, odnosno 56.766.736 akcija
- 2) vlasnička struktura kapitala se nalazi u informacionom sistemu CDA
- 3) nominalna vrijednost jedne akcije iznosi 2,3598 EUR-a.

Po izvještaju CDA na dan 31.12.2008. godine stanje broja akcija je sljedeće:

- u registru	43.929.839
- u depozitu	<u>12.836.897</u>
ukupno	56.766.736

Ukupna vrijednost akcija iznosi 133.958.143,60 EUR-a, po nominalnoj vrijednosti 2.3598 EUR-a po akciji.

Vrijednost kapitala u evidenciji CRPS u Podgorici, u evidenciji CDA Podgorica (depozitara) kao i u računovodstvenoj evidenciji preduzeća mora biti identičan a upoređujući prethodno navedene evidencije utvrdili smo da su ove evidencije usaglašene.

Izvještaj o učešću u vlasništvu na dan 31.12.2008. godine

Tip akcionara	Broj akcionara	Broj akcija	Učešće u vlasništvu
Država	1	30.683.933	54,0527%
Građani	10365	13.193.286	23,2412%
Radnici Luke	1359	5.254.591	9,2565%
Priv.fondovi	4	5.017.916	8,8395%
Pravna lica	104	2.409.395	4,2444%
Rad.Centrocopa	60	181.576	0,3199%
Radnici Sl.zone	9	26.039	0,0459%
Ukupno:	11.902	56.766.736	100,0000%

3.10.1. Neraspoređeni dobitak/gubitak

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
1.	Gubitak ranijih godina	(81.412.557)	-	81.412.557	-
2.	Dobitak ranijih godina	7.183.467	3.019.605	7.183.467	3.019.605
3.	Dobit tekuće godine	110.127	-	110.127	-
4.	Gubitak tekuće godine	-	-	-	3.534.371
Ukupno :		74.118.965	3.019.605	74.118.965	514.766

U 2008. godini izvršeno je pokriće kumuliranih gubitaka iz prethodnog perioda na teret revalorizacionih rezervi.

„AD Luka Bar“ je u izvještajnoj 2008 godini od ostvarenih prihoda izvršilo pokrivanje dijela ostvarenih rashoda u ovoj godini i iskazala nepokriveni gubitak u poslovanju u iznosu od 514.766. EUR-a.

3.10.2. Gubitak tekućeg perioda

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
1.	Tekući gubitak	-	-	-	3.534.371
2.	Tekući dobitak	-	-	-	3.019.605
3.	Prebijeni saldo-gubitak	-	-	-	514.766

Ostvareni poslovni rezultat na kraju 2008. godine Preduzeća AD „Luka Bar „Bar je gubitak u visini od 3.534.371. EUR-a .Gubitak je djelimično pokriven u visini od 3.019.605 EUR-a i to u iznosu od 2.930.245 EUR-a na teret ostvarenih dobitaka po osnovu dijela prenesenih revalorizacionih rezervi na neraspoređeni dobitak a po osnovu više obračunate amortizacije zbog nove procjene vrijednosti nekretnina i opreme i u iznosu od 89.360 EUR-a po osnovu poreske imovine ostvarene prilikom obračuna tekućih i odloženih poreza a sve u skladu sa MRS 16.

Na osnovu svih sprovedenih procedura sa sigurnošću možemo potvrditi da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.11. Obaveze prema povezanim pravnim licima

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
1.	Obaveze prema povezanim pravnim licima				
1.1	Ulaganje Jugodrvno Beograd	347.208	-	347.208	-
1.2.	Ulaganje Genex Beograd	146.132	-	146.132	-
1.3.	Ulaganje Dibek Beograd	57.868	-	57.868	-
1.4.	Ulaganje Zetatrnas Podgorica	36.891	-	36.891	-
1.5.	Ulaganje Šipad Sarajevo	28.934	-	28.934	-
	Ukupno:	617.033	-	617.033	-

U skladu sa ugovorima zaključenim između Luke Bar i zakupaca

- Jugodrvno DD Beograd
- Generalexport Beograd
- Dibek DOO Beograd
- Šipad Sarajevo DD
- Zetatrans Podgorica (Titograd)
-

Koji su zaključeni krajem 1991. godine i tokom 1992. godine, na osnovu stava Pravne službe AD Luka Bar, broj 05/50/21-1 od 30.01.2009. godine, konstatuje se da su rokovi na koji su predmeti ugovora zaključeni istekli 2006. godine, odnosno 2007. godine, te nakon isteka ugovorenog roka nemaju dalje pravno dejstvo između ugovornih strana. Rok je trajao 15 godina

u skladu sa ugovorima potpisanim od strane AD Luka Bar. Nakon isteka roka AD Luka Bar stiče pravo vlasništva nad objektima iz ugovora (član 4) koji su izgrađeni na zemljištu koje je vlasništvo „AD Luka Bar“ Bar .U aktivi imovina je evidentirana na poziciji nekretnina kao drvni terminal .

Ukupan iznos obaveza prema povezanim pravnim licima u iznosu od 617.032,64 EUR-a prenijet je na poziciju grupe računa ostali poslovni prihodi odnosno na računu 626014 prihodi od ukidanja dugoročnih obaveza iz ranijih godina .

Prema tome konstatuje se da više nema obaveza prema povezanim pravnim licima, a na bazi prethodno navedenih Ugovora i primjenom odredbi iz MRS/MSFI.

Na osnovu svih sprovedenih procedura sa sigurnošću možemo potvrditi da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna

3.12. Obaveze po dugoročnim kreditima u zemlji

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
1.	Dug.kredit sl.carinske zone od Monteksa	502.448	-	-	502.448
2.	Dug.kredit Pomgrad gradnja	81.223	-	78.265	2.959
	Ukupno:	583.671	-	78.265	505.407

Na računu 414002 - dugoročni krediti Pomgrad gradnja - početno stanje iznosi 81.223,39 EUR-a od čega prenos na kratkoročne obaveze za 2009. godinu iznosi 78.264,75 EUR-a i saldo na dan 31.12.2008. godine iznosi 2.958,64 EUR-a. Dugoročni kredit u visini od 502.448. EUR-a predstavlja preneseno početno stanje iz 2007. godine Na osnovu svih sprovedenih procedura sa sigurnošću možemo potvrditi da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.13. Ostali dugoročni dugovi

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008.
1.	Obaveze za reprogramir. poreze i doprinose	310.831	73.686	281.618	102.899
	Ukupno:	310.831	73.686	281.618	102.899

AD Luka Bar sklopila je ugovor o reprogramiranju poreskih obaveza sa Vladom CG, odnosno Ministarstvom finansija, broj 01-251 od 16.06.2004. godine. Po početnom stanju iz Bilansa stanja na dan 1.01.2008. godine obaveza je iznosila 310.831 EUR-a, a na ime kamate po osnovu reprogramiranja poreza i doprinosa u 2008. godini doknjižen je iznos od 73.686,40 EUR-a, što ukupno daje iznos obaveze od 384.516,89 EUR-a. Mjesečna rata po ovom osnovu

(reprogram duga)po ugovoru iznosi 21.662, 92 EUR-a sa krajnjim rokom dospjeća do 28.07.2009. godine. U 2008. godini izmirena je obaveza u iznosu od 281.617,96 EUR-a. Neizmirena obaveza po ovom osnovu (neizmireno saldo) na dan 31.12.2008. godine iznosi 102.898,93 EUR-a.

Na osnovu svih sprovedenih procedura sa sigurnošću možemo potvrditi da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.14.Rezervisanja za sudske sporove

Prema izjavi rukovodstva „AD Luke Bar“ Bar ova organizacija na dan 31.12.2008. godine ima neriješene sudske sporove koji u skladu sa MR 37 imaju karakter potencijalnih obaveza za koje je preduzeće izvršilo rezervisanje u ukupnom iznosu od 132.012 EUR-a .

Društvo je izvršilo rezervisanja za sudske sporove koje potencijalno može izgubiti na računu 42100 u iznosu od 132.011,97 EUR-a i zadužilo troškove potencijalnih sudskih sporova na računu 762237 u istom iznosu.

R.b.	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008.
1.	Odložena rezervisanja za sudske sporove	-	132.012	-	132.012
	Ukupno:	-	132.012	-	132.012

Odložena rezervisanja za sudske sporove iznose 132.011,97 EUR-a na dan 31.12.2008. godine, po specifikaciji kako slijedi:

R.b.	Broj predmeta	Naziv	Iznos u €
1.	507/02	Muratović Ramazan	1.500
2.	222/03	AD Primorka-Bar	20.000
3.	248/05	Jelić Jovan	10.233 i 797
4.	101/06	Odžić Brahim	7.500
5.	237/02	Veletrgovina Kolašin	20.000
6.	395/06	Pinčić Nedžad	5.500
7.		Ivanović Mladen	7.200 i 1.640
8.		„Limšped“ Bijelo Polje	642
9.		Veljović Fazlija	15.000
10.	205/08	Acapulco DOO-PG	27.000
11.	11/08	Peruničić Novak	15.000
Ukupno :			132.012

Na osnovu svih sprovedenih procedura sa sigurnošću možemo potvrditi da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.15. Kratkoročne obaveze iz poslovanja

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008.
1.	Obaveze prema dobavljačima u zemlji	1.259.450	5.527.935	5.318.149	1.469.236
2.	Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	18.660	588.659	601.488	5.831
3.	Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije	275.055	8.709	201.704	82.060
4.	Obaveze za neto zarade	480.942	6.706.051	6.700.889	486.104
5.	Obaveze za neto naknade zarada	43.405	598.749	595.323	46.831
6.	Ostale obaveze prema zaposlenim	40.392	516.053	511.242	45.203
7.	Ostale kratkoročne finansijske obaveze	222.422	78.265	213.169	87.518
8.	Ostale obaveze	328.833	1.452.985	1.503.904	278.914
	Ukupno	2.669.159	15.478.406	15.645.868	2.501.697

3.15.1. Obaveze prema dobavljačima

Konfirmacija - potvrda salda računa dobavljača

Na dan popisa 31.12.2008. godine od strane revizora dati su uzorci dobavljača iz Spiska kartica otvorenih stavki - 511100 - Dobavljači u zemlji sa iznosom preko 10.000 EUR-a da se potvrdi njihova obaveza.

Na osnovu prezentiranog zaključuje se da su dobavljači potvrđeni sa oko 70% tačnosti iznosa navedenog u bilansu kao izvod otvorenih stavki od datog uzorka.

- Dobavljači u zemlji - Srbija u iznosu od 71.070 EUR-a
- Dobavljači u zemlji - Crna Gora u iznosu od 1.398.167 EUR-a, od čega:

- Dobavljači u zemlji - Srbija	71.070
- Dobavljači u zemlji - Crna Gora	1.398.167
- „7.avgust“ Podgorica	10.556
- „Centroslavija“, Podgorica	14.084
- Citra DOO Bar	18.036
- Dom zdravlja, Bar	24.140
- Elektro distribucija, Bar	149.702
- Fortesa, Ulcinj	24.644
- Jadransko brodogradilište, Bijela	28.312
- Jugopetrol, Kotor	52.903
- Mesopromet, Bijelo Polje	27.561
- T-mobile, Crna Gora	55.013
- Montenegrobonus, Cetinje	273.857

-	Morsko dobro JP Budva	30.000
-	Multiprint, Bar	10.094
-	Predving company, Bar	11,527
-	Put Bar	54.242
-	Swiss osiguranje Podgorica	89.139
-	Telemont, Podgorica	20.980
-	Triotrade, Nikšić	23.933
-	Veletex, Podgorica	62.928
-	Vodovod i kanalizacija, Bar	117.488
-	Zejdin, Ulcinj	35.051
-	Ostali	263.977
-	Dobavljači u inostranstvu	5.830

3.15.2. Obaveze za primljene avanse

Obaveze za primljene avanse na dan 31.12.2008. godine iznose 82.060 EUR-a od čega:

- na devizne kupce u iznosu od 52.918 i
- na domaće kupce u iznosu od 29.142 EUR-a.

3.15.3. Obaveze za neto zarade

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
.					.
1.	Neto zarade	480.942	6.706.051	6.700.889	486.104
	Ukupno:	480.942	6.706.051	6.700.889	486.104

Zarade su ukalkulisane za 2008. godinu. Saldo neisplaćenih a obračunatih zarada na dan 31.12.2008. godine iznosi 486.103,79 EUR-a.

Obaveze za neto zarade za decembar 2008. godine iznose 486.104 EUR-a; obaveze za neto naknade zarada iznose 46.831 EUR-a i obaveze prema zaposlenim 45.203 EUR-a.

Porezi i doprinosi sa 31.12.2008. godine su obračunati ali nijesu plaćani od septembra do decembra 2008. godine.

Na dan 31.12.2008. godine preduzeće ima neizmirene obaveze po osnovu neto zarada za 12. mjesec 2008. godine kao i poreze i doprinose za mjesec septembar, oktobar i novembar.

Uvidom u obračun zarada kao i uvidom obrasce OPD-1, obaveze za poreze, doprinose i neto zarade se slažu sa evidentiranim knjigovodstvenim stanjem .

3.15.4. Obaveze za neto naknade zarada

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
.					.
1.	Obaveze za neto naknade	43.405	598.749	595.323	46.831
	Ukupno:	43.405	598.749	595.323	46.831

Neizmireni iznos naknada zarada na dan 31.12. 2008. godine iznosi 46.831 EUR-a i odnosi se na naknade zarada po osnovu bolovanja .

3.15.5. Obaveze prema zaposlenim

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
1.	Obav. prema zaposlenim	40.392	516.053	511.242	45.203
	Ukupno:	40.392	516.053	511.242	45.203

Na dan 31.12.2008. godine naručilac revizije ima neizmirene ostale obaveze prema radnicima u iznosu od 45.203 EUR-a , a koje se odnose na neisplaćeni topli obrok i prevoz na rad i sa rada.

3.15.6. Ostale kratkoročne finansijske obaveze

Ostale kratkoročne finansijske obaveze na dan 31.12.2008. godine iznose 87.518 EUR-a, a odnose se na:

- obaveze po osnovu lizinga CKB 3.088 EUR-a i
- obaveze po osnovu kredita Pomgrad Split 84.430 EUR-a

Na računu 518003 - Obaveze po osnovu kredita Pomgrad - početno stanje na dan 1.01.2008. godine iznosi 76.451,67 EUR-a, plaćeno u 2008. godini 70.286,45 EUR-a. Obaveza za plaćanje u 2009. godini tj.prenos sa dugoročne na kratkoročnu obavezu iznosi 78.286,45 EUR-a. Saldo na dan 31.12.2008. godine je 84.429,97 EUR-a.

3.15.7. Ostale obaveze

Ostale obaveze na dan 31.12.2008. godine iznose 278.915 EUR-a, od čega:

- akontacija zarada i ostalo	103.360
- članarina SSSCG	21.417
- članarina kasi uzajamne pomoći	2.031
- kolektivno osiguranje	11.878
- alimentacija	3.659
- sudske zabrane	946
- Stambeni krediti	54.597
- dug sindikatu	2.476
- dug kasi uzajamne pomoći	9.314
- potrošački krediti	67.348
- obaveze iz LD za hram	1.889
Ukupno :	278.915

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju „AD Luke Bar“ utvrdili smo da su sve obaveze prema dobavljačima dokumentovane vjerodostojnim računima i pratećom dokumentacijom, a takođe i uvidom u dnevne izvode o promjenama stanja na žiro računu, utvrdio sam da su da su sva plaćanja prikazana na pravilan način.

Na osnovu svih sprovedenih procedura sa sigurnošću možemo potvrditi da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.16. Obaveze po kratkoročnim kreditima

R.b	Pozicije	1.01.2008.	Povećanje	smanjenje	31.12.2008.
1.	Kredit od CKB banke	510.443	6.806.653	6.667.958	649.137
2.	Kredit od Podgoričke banke	-	39.257	29.257	10.000
3.	Kredit od Nikšićke banke	977.816	322.184	195.000	1.105.000
4.	Kredit od Nikšićke banke za plate	4.763	58.398	55.035	8.126
	Ukupno:	1.493.022	7.226.492	6.947.251	1.772.263

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju „AD Luke Bar“ utvrdili smo naručilac revizije na dan 31.12. 2008. godine ima neizmirene obaveze po kratkoročnim kreditima u iznosu od 1.772.263. EUR-a. Obaveza po kreditima se odnosi na sledeće banke .

Ugovor o overdraft kreditu sa CKB bankom AD, broj ugovora 952-90-44 registrovan od AD Luka Bar br. 7231 od 8.08.2008. godine

Iznos kredita je 650.000 EUR-a

Rok važenja 12 meseci

Nominalna kamatna stopa 7%

Glavnica u cjelosti dopijeva 6.08.2009. godine

Kredit od Nikšićke banke za plate na bazi Ugovora o revolving kreditu broj 0601-2952/1 od 25.12.2007. godine, zaveden kod AD Luka Bar pod brojem 40 od 9.01.2008. godine.

Iznos odobrenog kredita je 20.000 EUR-a za obrtna sredstva

Zaveden dana 25.12.2007. godine

Kamatna stopa je 7% na godišnjem nivou

Kredit zaključen za period od 12 meseci

Saldo na analitičkoj kartici na dan 31.12.2008. godine iznosi 8.126,44 EUR-a.

Ugovor o kratkoročnom revolving kreditu zaveden kod AD Luka Bar pod brojem 900 od 6.07.2008. godine

Kredit od Podgoričke banke - Sociate Generale Group, partija 00-420-2000050-8/978

Iznos kredita je 10.000 EUR-a

Kamatna stopa 10% na godišnjem nivou

Stanje kredita na dan 24.12.2008. godine je 10.000 EUR-a kod Podgoričke banke i isto stanje na analitičkoj kartici AD Luka Bar na računu 521004 krediti od Podgoričke banke

Ugovor o dugoročnom kreditu dobijen od Prve banke CG br. 0601-727/1 od 10.03.2007. godine, kreditna partija 06-420-0600272-4

Iznos kredita 1.300.000 EUR-a

Rok vraćanja 72 meseca pri čemu je grace period 12 meseci

Kamatna stopa je 6,5% na godišnjem nivou.

Potpisan Aneks ugovora o dugoročnom kreditu br. 0601-727/1 od 10.03.2007. godine na dan 1.04.2007. godine, zaveden pod brojem 0601-727/2
 Kamatna stopa je 5% na godišnjem nivou
 Saldo na dan 31.12.2008. godine je 1.104.999,97 EUR-a. Iz kartice prometa Prve banke CG od 27.01.2009. godine na osnovnom računu 126110 kod banke iznos obaveze AD Luka Bar na dan 10.12.2008. godine iznosi 1.104.999,97 EUR-a

Na osnovu svih sprovedenih procedura sa sigurnošću možemo potvrditi da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.17. Obaveze za poreze

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008.
1.	Obaveze za porez na dohodak fizičkih lica	584.624	1.428.537	1.553.411	459.750
2.	Lokalne obaveze	253.732	197.688	182.870	268.550
3.	Obaveze za PDV	-	700.332	700.332	-
4.	Obaveze za porez na promet	5.909	2.920	7.783	1.046
5.	Obaveze za koncesione naknade	12.960	14.925	20.979	6.906
6.	Plaćene akontacije za PDV	25.587	210.911	200.325	36.173
7.	Obaveze za doprinos Fondu PIO	839.719	2.219.000	2.213.799	844.920
8.	Obaveze za doprinos Fondu zdravstva	426.012	1.999.856	1.162.608	463.260
9.	Obaveze za nezap. i ostale doprinose	261.293	479.842	457.060	284.075
	Ukupno:	2.409.836	7.190.517	7.235.673	2.364.680

3.17.1. Obaveze za porez na dohodak fizičkih lica

3.17.1.1. Obaveze za poreze na zarade

Nijesu izmirene obaveze za poreze na zarade IX,X,XI i XII mjesec iz 2008. godine u iznosu od 328.577 EUR-a.

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
1.	Obaveze za poreze	453.060	1.410.336	1.534.819	328.577
	Ukupno:	453.060	1.410.336	1.534.819	328.577

Obaveze za porez na dohodak fizičkih lica na dan 31.12.2008. godine iznose 459.750 EUR-a od čega:

- porez za slučaj bolesti i smrti	2.640
- porez za otpremninu	3.700
- porez za ugovor o djelu	51.087
- opštinski prirez na porez	6.394
- porez po osnovu jubilarnih nagrada	1.353
- prirez na porez po osnovu naknada	1.608
- porez po osnovu naknada	14.556
- porez po osnovu zimnice	49.835
Ukupno:	131.173
 porez na zarade radnika	 328.577
Ukupno :	459.750

3.17.2. Lokalne obaveze

Lokalne obaveze na dan 31.12.2008. godine iznose 268.550 EUR-a od čega:

- porez na nepokretnosti	105.106
- komunalne takse za korišćenje operativne obave	76.120
- naknade za korišćenje građevinskog zemljišta	81.630
- obaveze za firmarinu	600
- obaveze za boravišne takse hotela „Sidro“	2.168
- članski doprinos turističkoj organizaciji Bar	2.926
Ukupno :	268.550

3.17.3. Obaveze za porez na promet

Obaveze za porez na promet na dan 31.12.2008. godine iznose 1.046 EUR-a, a odnose se za porez na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića po stopi od 3%.

3.17.4. Obaveze za koncesione naknade

Obaveze za koncesione naknade na dan 31.12.2008. godine iznose 6.906 EUR-a, a odnose se na obavezu prema opštini i republici :

- Izvoz kamena - opština	6.720
- Izvoz kamena - republika	187
Ukupno :	6.906

3.17.5. Obaveze za neplaćeni PDV

Obaveze za neplaćeni PDV na dan 31.12.2008. godine iznose 36.173 EUR-a.

3.17.6. Obaveze za doprinose Fondu PIO

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
1.	Obaveze za doprinose zaposleni I	365.846	1.263.039	1.228.652	400.323
2.	Obaveze za doprinose poslodavac II	331.011	936.162	970.875	296.298
3.	Ostalo	142.862	19.799	14.362	148.299
	Ukupno:	839.719	2.219.000	2.213.799	844.920

Na dan 31.12. 2008.godine naručilac revizije ima neizmirenu obavezu po osnovu doprinosa fondu PIO u iznosu od 844.920. EUR-a .

Nijesu izmirene obaveze za doprinose na zarade IX,X,XI i XII mjesec iz 2008. godine u iznosu od 844.920 EUR-a.

Obaveze za doprinos Fondu PIO na dan 31.12.2008. godine iznose 844.920 EUR-a , od čega:

- doprinos za PIO-1 za zaposlene	400.323
- doprinos PIO-2 od poslodavca Bar	296.298
- doprinos PIO-1 za zaposlene ugovor o djelu	37.183
- doprinos PIO - Projekti 21%	21.111
- doprinos PIO-2 na naknade	18.242
- doprinos PIO-1 za zimnicu	39.868
- doprinos PIO-2 za zimnicu	31.895
Ukupno :	844.920

3.17.7. Obaveze za doprinose Fondu zdravstvo

Obaveze za doprinose ZDO - Zdravstveno osiguranje

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
1.	Obav.za doprinose ZDO 1 zaposleni	134.103	715.006	634.712	214.397
2.	Obav.za doprinose ZDO 2 poslodavac	235.716	484.849	527.896	192.669
3.	Ostalo	56.193	-	-	56.193
	Ukupno:	426.012	1.199.855	1.162.608	463.259

Na dan 31.12. 2008.godine naručilac revizije ima neizmirenu obavezu po osnovu doprinosa fondu zdravstva u iznosu od 463.259. EUR-a

Nijesu izmirene obaveze za doprinose na zarade IX,X,XI i XII mjesec iz 2008. godine u iznosu od 463.259 EUR-a .

Obaveze za doprinos Fondu za zdravstvo na dan 31.12.2008. godine iznose 463.260 EUR-a , od čega:

-	doprinos za ZDO-1 za zaposlene	214.397
-	doprinos za ZDO-2 od poslodavca Bar	192.669
-	doprinos ZDO-1 na naknade	6.301
-	doprinos ZDO-2 na naknade	5.041
-	doprinos ZDO-1 za zimnicu	24.918
-	doprinos ZDO-2 za zimnicu	19.934
	Ukupno :	463.260

3.17.8. Obaveze za nezaposlene i ostale doprinose

Obaveze za doprinose NZP - Za nezaposlenost

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008
1.	Obav.za doprinose NZP 1 zaposleni	16.335	48.678	47.544	17.469
2.	Obav.za doprinose NZP 2 poslodavac	15.819	49.208	47.558	17.469
3.	Ostalo	229.138	381.957	361.958	249.137
	Ukupno:	261.292	479.843	457.060	284.075

Na dan 31.12. 2008.godine naručilac revizije ima neizmirenu obavezu po osnovu doprinosa za nezaposlene u iznosu od 34.938 EUR-a kao i ostale poreske obaveze u iznosu od 249.137 EUR-a , što ukupno daje iznos od 284.075 neizmirenih poreskih obaveza na datum bilansiranja.

Nijesu izmirene obaveze za doprinose na zarade IX,X,XI i XII mjesec iz 2008. godine u iznosu od 34.938 EUR-a.

Ostale poreske obaveze odnose se na :

-	dodatni doprinos za beneficirani radni staž	41.756
-	doprinos Privrednoj komori CG	10.482
-	prireza na porez 13%	175.578
-	ostali	21.321
	Ukupno :	249.137

Obaveze za nezaposlene i ostale doprinose na dan 31.12.2008. godine iznose 284.075 EUR-a. od čega:

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrdio sam da su obaveze po osnovu doprinosa iz i na zarade obračunate u skladu sa Zakonom i Opštim Kolektivnim ugovorom . Obaveze po ovom osnovu su u cjelosti ukalkulisane na dan 31.12.2008 godine .

Na osnovu svih sprovedenih procedura sa sigurnošću možemo potvrditi da je procjena i prezentacija ove bilansne pozicije korektna.

3.18. Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	Smanjenj e	31.12.2008.
1.	Obaveze za kamate Nikšićke banke	4.060	-	4.060	-
2.	Obaveze za kamate po kreditu Pomgrad	1.326	-	1.326	-
	Ukupno:	5.386	-	5.386	-

3.19. Razgraničeni prihodi

R.b	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenj e	31.12.2008.
1.	Razgraničeni prihod - projekat Portus	176.196	-	176.196	-
	Ukupno:	176.196	-	176.196	-

4. BILANS USPJEHA

U nastavku dajemo prikaz bilansa uspjeha naručioca revizije za period 01.01.2008 godine do 31.12.2008 godine. Prezentacija bilansa uspjeha je urađena u skladu sa važećim bilansnim šemama koje su u primjeni u Crnoj Gori za izvještajnu 2008 godinu.

4.1. Prihodi

	31.12.2008.
Prihod od prodaje proizvoda i usluga	18.896.608
Prihod od prodaje osnovnih sredstava	7.989
Dobici od prodaje dugoročnih hartija od vrijednosti	41.704
Prihodi od zakupnina	1.303
Ostali poslovni prihodi	2.379.519
Prihodi iz ranijih godina	155.777
Prihodi po osnovu smanjenja obaveza	10.000
Ostali poslovni prihodi	366.259
Ukupno:	21.859.159
Finansijski prihodi	449.989
Ukupni prihodi:	22.309.148

U izvještajnom periodu preduzeće je ostvarilo prihode po osnovu prodaje proizvoda i izvršenih usluga, prihode po osnovu prodaje osnovnih sredstava, prihode od zakupa, dobitke po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrijednosti, prihode po osnovu povećanja vrijednosti investicionih nekretnina, prihode od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihode od ukidanja dugoročnih obaveza, prihode od naplaćenih otpisanih potraživanja iz ranijih godina, kao i prihode od smanjenja obaveza, u ukupnom iznosu od 21.859.159 EUR-a sa strukturom kao u prethodno datoj tabeli, kao i finansijske prihode u iznosu od 449.989,00 EUR-a, što daje ukupno prihode od 22.309.148,00 EUR-a.

4.2. Utrošene sirovine u toku perioda

	31.12.2008.
Nabavna vrijednost prodane robe	250.865
Troškovi materijala	618.636
Troškovi ostalog materijala	49.926
Troškovi goriva i energije	1.573.309
Ukupno:	2.492.736

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvaćeni su troškovi materijala za izradu, troškovi režijskog materijala, troškovi goriva i energije, sa strukturom i iznosima kao u prethodno prikazanoj tabeli.

4.3. Troškovi zaposlenih

	31.12.2008.
Troškovi neto zarada	6.747.740
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	1.425.323
Troškovi doprinosa	2.028.705
Troškovi naknada zarada	450.485
Troškovi naknada	875.035
Ostali lični rashodi	411.317
Ukupno:	11.938.605

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvaćeni su troškovi bruto zarada, kao i naknada zarada sa strukturom kao u prethodno prikazanoj tabeli.

4.4. Troškovi amortizacije

	31.12.2008.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	5.868
Troškovi amortizacije materijalne imovine	5.735.484
Ukupno:	5.741.352

Preduzeće je izvršilo procjenu vijeka trajanja i rezidualne vrijednosti osnovnih sredstava i na taj način uskladilo obračun amortizacije u skladu sa MRS 16.

4.5. Ostali poslovni rashodi

	31.12.2008.
Troškovi reprezentacije	136.329
Gubici po osnovu prodaje osnovnih sredstava	1.643
Troškovi transportnih usluga	158.251
Troškovi usluga održavanja	174.962
Troškovi zakupnina	87.808
Troškovi reklame i propagande	253.569
Troškovi premija osiguranja	107.883
Troškovi neproizvodnih usluga	52.585
Troškovi platnog prometa	35.947
Troškovi članarina	880
Troškovi poreza	296.508
Troškovi doprinosa	1.865.084
Ostali nematerijalni troškovi	321.821
Troškovi sumnjivih i spornih potraživanja	1.744.333
Otpisi dugoročnih finansijskih plasmana	47.567
Rashodi iz ranijih godina	143.459
Ostali poslovni rashodi	23.349
Manjkovi i rashodi	40.437
Rashodi kamata	172.969
Negativne kursne razlike	5.442
Ukupno:	5.670.826

Svi troškovi u računovodstvenoj evidenciji su evidentirani na bazi vjerodostojne finansijske dokumentacije i postoji kvalitetna dokumentaciona osnova za njihovo knjiženje .

Preduzeće je u periodu 01.01.2008 godine do 31.12.2008 godine ostvarilo rashode u ukupnom iznosu od 25.843.519,00 EUR-a.

4.6. Finansijski rezultat poslovanja za period 1.1.2008 do 31.12.2008 godine

Prihodi ukupno: 22.309.148 EUR-a

Rashodi ukupno: 25.843.519 EUR-a

Finansijski rezultat gubitak : 3.534.371 EUR-a

U izvještajnom periodu preduzeće je ostvarilo gubitak u poslovanju u iznosu od 3.534.371 EUR-a . Gubitak je djelimično pokriven u visini od 3.019.605 EUR-a i to u iznosu od 2.930.245 EUR-a na teret ostvarenih dobitaka po osnovu dijela prenesenih revalorizacionih rezervi na neraspoređeni dobitak (a po osnovu više obračunate amortizacije zbog nove procjene vrijednosti nekretnina i opreme) i u iznosu od 89.360 EUR-a po osnovu poreske imovine ostvarene prilikom obračuna tekućih i odloženih poreza a sve u skladu sa MRS 16.

5. Sudski sporovi

Prema izjavi rukovodstva „AD Luke Bar“ Bar ova organizacija na dan 31.12.2008. godine ima neriješene sudske sporove koji u skladu sa MR 37 imaju karakter potencijalnih obaveza za koje je preduzeće izvršilo rezervisanje u ukupnom iznosu od 132.012 EUR-a .

Društvo je izvršilo rezervisanja za sudske sporove koje potencijalno može izgubiti na računu 42100 u iznosu od 132.011,97 EUR-a i zadužilo troškove potencijalnih sudskih sporova na računu 762237 u istom iznosu.

R.b.	Pozicije	1.01.2008.	povećanje	smanjenje	31.12.2008.
1.	Odložena rezervisanja za sudske sporove	-	132.012	-	132.012
	Ukupno:	-	132.012	-	132.012

Odložena rezervisanja za sudske sporove iznose 132.011,97 EUR-a na dan 31.12.2008. godine, po specifikaciji kako slijedi:

R.b.	Broj predmeta	Naziv	Iznos u €
1.	507/02	Muratović Ramazan	1.500
2.	222/03	AD Primorka-Bar	20.000
3.	248/05	Jelić Jovan	10.233 i 797
4.	101/06	Odžić Brahim	7.500
5.	237/02	Veletrgovina Kolašin	20.000
6.	395/06	Pinčić Nedžad	5.500
7.		Ivanović Mladen	7.200 i 1.640
8.		„Limšped“ Bijelo Polje	642
9.		Veljović Fazlija	15.000
10.	205/08	Acapulco DOO-PG	27.000
11.	11/08	Peruničić Novak	15.000

Ukupno :

132.012

Prema izjavi rukovodstva preduzeća AD „Luka Bar“ Bar ostali sporovi ne predstavljaju potencijalnu obavezu za koju treba izvršiti rezervisanja u skladu sa MRS 37.

6. Događaji nakon bilansa stanja 31.12.2008 godine

U periodu od sastavljanja bilansa stanja 31.12.2008 godine pa do dana sastavljanja ovog izvještaja u poslovanju ove organizacije bilo je materijalno značajnih događaja koji bi bitnije uticali na poslovanje i finansijsku poziciju „AD Luke Bar“ Podgorica u narednom periodu od najmanje dvanaest mjeseci. Finansijski iskazi ove organizacije za izvještajnu godinu bazirani su na pretpostavci da će „AD Luka Bar“ Bar nastaviti sa poslovanjem.

U skladu sa MRS 10 događaji nakon datuma bilansa stanja postoje nekorektivni događaji koje je preduzeća dužno da objelodani u svojim finansijskim izvještajima .

AD Luka Bar na osnovu čl. 25 Statuta na skupštini održanoj dana 29.12.2008. godine donijelo je:

- Odluku o usvajanju Prijedloga odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Održavanje Bar“
- Odluku o usvajanju Prijedloga odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Pomorski poslovi Bar“
- Odluku o usvajanju Prijedloga odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Informatika i komunikacije Bar“
- Odluku o usvajanju Prijedloga odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Obezbjedenje i protivpožarna zaštita Bar“
- Odluku o usvajanju Prijedloga odluke o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Lučko transportni radnici - Štivalori Bar“

S A D R Ž A J :

I . Izvještaj revizora	Str. 4
II. Finansijski iskazi	6
III. Napomene uz finansijske iskaze AD „Luka Bar“ Bar	11
IV. Sudski sporovi	54
V. Događaji nakon datuma Bilansa stanja 31.12.2008 godine	55